

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XL. Nr. 74

Redakcija: GLenmore 5-7281

PENKTADIENIS (FRIDAY)

SPALIS - OCTOBER

14 D. 1955 M.

Administracija GLenmore 5-7068

10 CENTŲ

Ties Izraeliu karo debesėlis

Valst. sekr. pavaduotojas G. V. Allen grįžo iš Egipto be nieko. Jam nepasisekė atkaltinti Egipto nuo ginklų pirkimo iš Čekoslovakijos ir Sovietų Sąjungos. Priešingai — jis pranešė, kad Sovietai pasiūlė ginklus taip pat Syrijai ir pietų Arabijai. Jis pareiškė, kad padėtis tarp Izraelio ir arabų labai įsitempus ir karo pavojus ten gresia.

Dabar Izraelis yra stipriau ginkluotas nei jo kaimynai arabai. Bet gavę Sovietų Migu ir tankus, arabai gali persverti Izraelį.

Karo kibirkštis gali būti Jordano upės vanduo. Jei arabai priims Amerikos prezidento delegato Johnsono planą, karas bus atitolintas, jei ne — gali sprogti.

MASKVA SIŪLYS GINKLUS IR IZRAELIUI

Sovietai siūlys ginklus ir Izraelio valstybei. Izraelis tuo nelabai žavisi. Jis noris laikytis su Vakarais.

● Izraelis paprašė Ameriką saugumo sutarties, kad jis galėtų atsispirti nuo arabų galimų puolimų. Syrijos atstovas įspėjo Ameriką, kad tokia sutartis galėtų turėti nelauktų pasekmių.

MASKVA DALINA GINKLUS IR PIETŲ AMERIKAI

Amerikos politikai yra nustebinti, kad Maskva pasiūlė ginklus piktis ir pietų Amerikos valstybėms — Peru, Ecuadorui, Manoma, net ir Brazilijai, kuri dabar išsirikno prezidentą iš kairiųjų.

NUSIGINKLAVIMO PROGRAMA ŠYPSOJIMOSI AMŽIUJE

Derinantys prie politikos pagal naują šypsą, mada, tenka ir politinius įvykius vertinti su šypsniu. Šypsni šviesoje svarbiausias dabar riestis yra nusiginklavimas. Dėl jo surauktas kaktas turi ištis šypsny, priminus, kad nusiginklavimo programa jau dabar yra vykdoma. Štai:

● Sovietai nusiginkluoja. Ji pasiūlė savo ginklus išdalyti Egiptui, Izraeliui, pietų Amerikos valstybėms. Indija siūlė vssai panaikinti karą, ir dėl savo ginklų pasiūlė pirk Egiptui taip pat.

Jei apie apsiginklavimo dycsprendžiama iš karo biudžet, tai Sovietams nusiginkluoti padedą ir Amerika... Vyriausybė viešai paskelbė savo naminių ir užsieniųjų aerodromų planą, ir tokiu būdu atkris Sovietams reikalingas siūsti šnipų tiem aerodromams susekti, ne reiks jiem algų mokėti, ir biudžete karo sumos bus sumažintos.

● Amerika nusiginkluoja mažiau... Tuo tarpu tik Izraelis paprašė jos ginklų.

Dėl pačios nusiginklavimo sutarties pasirašymo nesutaria tik dėl to, kad Maskva nesutinka priimti Eisenhowerio siūlymo lėktuvais tikrinti karines bazes. Bulganinas stengiasi įtikinti Eisenhowerį, kad lėktuvais tikrinti Ameriką jiem nereikalinga, nes ir be to jie gauna visas žinias apie Amerikos ginklavimosi bazes iš savo draugų amerikiečių. Lėktuvai tik padidintų karo biudžetą.

VALSTYBĖS SEKRETORIUS Dulles ir Sherman Adams, prezidento asistentas, Denverį pirmą kartą su sergančiu prezidentu D. Eisenhoweriu kalbėjosi užsienio politikos reikalais.

Lietuviai, kurie atstovauja JPT

Jungt. Pavergtos Tautos šioje sesijoje pakeitė savo chartą. Pagal jos nuostatus JPT nariais gali būti tik tautinės tarybos ar komitetai. Kiekvienai pavergtai tautai atstovauja ne daugiau kaip 16 narių delegacija. Balsavime delegacija turi vieną balsą. Naujas narys tegali būti priimtas tik 2/3 balsų.

Tremtinių politinių organizacijų tarptautiniai sambūriai (visokie "internacionalai") gali būti pagalbiniais JPT nariais. Bet jie neturi balso teisės. Tremtinių tarptautiniai kultūriniai, religiniai, profesiniai, jaunimo, moterų junginiai taip pat gali būti nariais patarėjais.

Chartoje numatytos ir atskiros komisijos. Sesija išrinko ir tom komisijom narius. Lietuvių delegacija į bendrą reikalų komisiją išrinko nariu V. Sidzikauską, antrininku dr. A. Trimaką, į politinę — nariu V. Sidzikauską, antrininkais K. Bielinį ir dr. A. Trimaką, į so-

IR ADENAUERIS SERGA

Vokietijos kanc. Adenaueris po pasitarimų su Prancūzijos min. pirm. Faure dėl Saaro peršalo ir susirgo lengvu plaučių uždegimu. Kasdieninėm penicilino injekcijom liga sustabdėta, ir Adenaueris taisosi. Bet dar turės kurį laiką pagulėti.

● Persija sutiko sudaryti su Turkija ir Pakistanu apsigynimo sutartį. Sovietams nepasisekė išlaikyti ją "neutralią". Dėl to Sovietai pareiškė protestą. Šita trijų valstybių juosta saugoja priėjimą prie Indijos vandenyno nuo Sovietų.

● Peronas persikombinavo... Buvęs Argentinos diktatorius Peronas Paragvajuje pasiskelbė, kad jis esąs teisėtas Argentinos prezidentas. Dabartinė Argentinos valdžia paprašė, kad jis tep būtų internuoats. Paragvajaus valdžia tai pažadėjo.

● Anglijos darbo partijoje dešiniojo sparno atstovas Gaitskell buvo išrinktas izdo valdytoju, nurungęs prokomunistą Bevaną.

● Amerika, Anglija ir Prancūzija sutaria, kad vargiai pasiseks su Sovietais susikalbėti dėl Vokietijos sujungimo, bet nesutaria, ką Sovietams už tą sujungimą siūlyti. Anglai nori būti "dosnesni", kad laimėtų opiniją.

● Prof. Messerschmitt, lėktuvų statytojas karo metu, padarė sutartį su Vokietijos vyriausybe statyti sprausminius lėktuvus naujai Vokietijos kariuomenei.

Dulles pasakė, ir Maskva atsakė

DULLES TIKI, KAD SOVIETAI RIEDĖS ATGAL; MASKVA SAKO — TIK PIRMŲN

Valst. sekr. J. F. Dulles kalbėjo spalio 10 Amerikos Legionui, 6000 asmenų, apie užsienių politiką.

● DĖL SOVIETŲ PASIKEITIMO: Dešimtį metų trukusi Sovietų netolerancija kitiem staiga pasikeitė. Dabar Sovietų politika reikalauja rodytis draugiškiem su visu pasauliu. "Mes negalim pasakyti, ar tai yra siekimų pasikeitimas ar tik manevas".

DĖL NUSIGINKLAVIMO:

"Šiuo metu mes nesitūlome sau nusiginkluoti, ligi mes būsimė tikri, kad kiti daro tą pat". Bet Dulles turi vilties, kad ilgainiui Sovietai priims prez. Eisenhowerio nusiginklavimo siūlymus.

DĖL PADĖTIES IŠALDYMO:

Dulles priminė prez. Eisenhowerio pareiškimą, kad negalima galvoti apie taiką kaip esamos padėties nekintamumą, jos sustingdymą. Priminė dvi prezidento sakytas padėtis, kurios reikalingos pakeitimo: Vokietijos padalinimą ir rytų

Europos buvusių laisvų valstybių pavergimą... Dulles pasisakė prieš skeptikus, kurie netiki, kad ta padėtis gali būti pakeista taikiom priemonėm. Tai rodo Austrijos išlaisvinimo pavyzdys. Visuomeninė opinija to reikalavo ir laimėjo. Tokiu pat būdu pasaulio opinija veiksianti Sovietų Sąjungą, kad atleistų varžtus rytų Vokietijoje ir leistų Vokietijai susijungti.

DĖL PAVERGŲJŲ IŠLAISVINIMO:

"Taip pat aš tikiu, — kalbėjo Dulles, — kad pasaulio opinija privers atstatyti tautines nepriklausomybes rytų Europos pavergtom valstybėm".

AR NE DĖL KOLONIJŲ?

"Nepriklausomybė turi taip pat ateiti tiem priklausomiem kraštam, kurių gyventojai trokšta nepriklausomybės ir pajėgia ją išlaikyti".

Maskva dėl Dulles pareiškimo

Dulles kalbą Amerikos Legijonui aštriai kritikavo Maskvos "Pravda". Ešą ji prieštaraujanti "Ženevos dvasiai" ir istorijos eigai, pagal kurią "socializmas atėjo ir neatšaukiamai pasiliks Europoje ir rytų Vokietijoje". Kritikuoja Dulles pareiškimą, kad Vakarų opinijos spaudžiamas bolševizmas trauksis. "Pravda" į tai atkerta: "Balansas tarp dviejų sistemų svyra socializmo naudai ir kapitalizmo žlugimui. Ne socializmas trauksis iš Europos, bet turės trauktis kapitalizmas".

Tokio aštrumo po Ženevos konferencijos dar nebūta sovietinėje spaudoje. Daroma išvada, kad Ženevoje Sovietai kalbės tik status quo Europoje palikimo pagrindu.

● Prezidentas Eisenhoweris yra tiek sustiprėjęs, kad galėjo 25 minutes kalbėtis su valst. sekr. Dulles ir pasirašyti raštą Bulganiui.

Prezidentas nuo metų pradžios galėsią eiti pareigas. Be jo vyriausybėje jau išsiskyrė nuomonės dėl žemės ūkio.

Sako, pusė Lietuvos esą išvežta

Tarp grįžusių iš Rusijos i vakarų Vokietiją yra vakarų Berlyno žurnalistas Dieter Friede. Jis buvo iš vakarų Berlyno pagrobtas prieš aštuonerius metus ir pralaikytas kalėjimuose ir darbo lageriuose Sovietuose.

Grįžęs jis pasakojo susitikęs su pabaltiečiais ir ukrainiečiais. Jie pasakojo jam, kad iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos nuo 1940 metų esą deportuota pusė gyventojų.

Taip pat milijonai iš Ukrainos.

MATULIO SIŪLYMA ATMETĖ

Sovietų siūlymą pradėti pagandą už tremtinių repatriaciją spalio 10 Jungt. Tautos atmetė 28 balsais prieš 14, dešimčiai susilaikius. Buvo priimtas Amerikos siūlymas tęsti tremtinių globos programą 42 balsais, dešimčiai susilaikius.

Pažymėtina, kad arabų valstybės balsavo jau su Sovietais. O Maskvos siūlymą gynė ne J. Matulis, o rusas; paties J. Matulio nebuvo visai nė posėdy.

KOMUNISTAI PRIEŠ NIXONĄ

Amerikos komunistai pradėjo griežtą kovą prieš Nixono kandidatūrą į prezidentus. Nixonas priklausys, pasak "Daily Worker" prie "darbo liaudies priešų", nekenčia negrų, raudonųjų, antisemitas, karo kurstytojas ir fašistas; esąs kaltas dėl Hisgo kalinimo ir Rosenbergų nužudymo. Kai prezidentas Eisenhoweris susirgęs, tai esą demokratija atsidūrusi didžiausiam pavojui, nes Eisenhoweris galis atsakyti ir tada savaime perims Nixonas.

STEVENSONAS

Gallupo Institutas pateikė demokratam balsuotojam sąrašą su 13 demokratų kandidatų ir teiravosi, kurį jie pasirinktų ir prezidentus 1956. Atsakymai palankiausi buvo Stevensonui — 51%, antroje vietoj Kefauver — 16% ir trečioje vietoje Harrimanas — 8%.

R. NIXONAS, JAV viceprezidentas (deš.), lankėsi pas prezidentą D. Eisenhowerį Denveryje. Jis pareiškė: "Prezidentas turi palankiamai laiko pasilėsti; aš nustebintas, kad jis taip greit taisosi".

Amerikos Legijonas prieš komunistus

Amerikos Legijonas Miami spalio 12 3000 balsų priėmė tokio turinio rezoliucijas:

● pasiūlė Amerikai pasitraukti iš Unesco (JT švietimo ir kultūros reikalų organizacija), nes ji skiepijanti Amerikos jaunimui nesveiką miglotą "vienos pasaulio valdžios" reikalingumą;

● pasižadėjo vartyti akciją prieš komunistus Amerikos pramoginių parengimų įmonėse;

● reikalavo bausmių komunistam mokytojam ir advokatom už komunistinę propagandą;

● reikalavo ištirti biznio įmonių, tokių kaip Fordo, fondus, kam jie vartojami.

LAIMĖJO DAUGIAU, NEI LAUKĖ

Kanados užsienių reikalų min. Pearson baigė savo vaishes pas Chruščiovą ir Bulganią Maskvoje bei Kryme. Maskva paskelbė, kad laimėta daugiau, nei buvo laukta. Susitarsta skubinti nusiginklavimo reikalavimo reikalą ir užmegsti prekybą tarp Sovietų ir Kanados.

ITALAI KELIAKLUPŠČIAUJA

Italijos už. reik. min. Marti-

no pranešė, kad vykdydami "Ženevos dvasią", italai stipriai prekybos ryšius su kom. Kinija, su kova Albanija. Stiprina kultūrinį bendradarbiavimą su Sovietų Sąjunga.

GENEROLAI GRIEŽTAI PRIEŠ POLITIKAI

Feldmaršalas Montgomery ir kiti Nato karinės vadovybės aukštieji karininkai griežtai pasisakė prieš pinigų mažinimą ginklavimo reikalom. Tik tada bus galima kalbėti apie Nato karinių jėgų silpninimą, kai Sovietai savo gražius žodžius pavėrs darbais. Pasisakė, kad dabartinė Nato karinė padėtis, ypač aviacijos, netinka moderniam karui.

SU ŽENEVOS DVASIA KAIPI KATĖ SU POSLE

Kom. Lenkijos atstovas Jungtinėse Tautos norėjo, kad Lenkija pakliūtų į Saugumo tarybą. Bet Amerika siūlė ne Lenkija, o Filipinus. Tada Lenkijos atstovas kaltino Ameriką, kad ji nesilaikanti "Ženevos dvasios".

● Gen. A. M. Gruenther įspėjo Vakarų krašto apsaugos ministerius, kad Nato karinėj sistemoj silpniausia vieta yra aviacija.

CHICAGOJE respublikonai turėjo pietus, už kuriuos reikėjo mokėti visą šimtą dolerių. Atvaizde iš k. į d.: Illinois gub. W. G. Stratton, izdo sekr. G. M. Humphrey ir sen. E. M. Dirksen.

IZRAELIS KURIASI PANAŠIAI KAIP AMERIKA

Maskvos įtaka nusibrovė ir arabus. Jos ginklai graso pavėrsti karo židineliu Izraelį. Dėl to sujudo Izraelis ieškoti globos. Sužiuo iš naujo į Izraelį ir spaudos žmonės.

C. S. Sulzberger (NYT) pažiūrį į Izraelio vidinę stiprybę. Jis tvirtina, kad Izraelis tos stiprybės dar neturi — nėra vienaalytė valstybė nei tautiniu nei religiniu atžvilgiu. Daugumas yra žydai, bet yra dar likę 185,000 arabų bendrame truputį daugiau kaip pusantro milijono gyventojų skaičiuje. Religijos atžvilgiu — Mozės tikėjimo, krikščionys ir musulmonai. Patys žydai yra labai nevienodi. Daugumas yra imigrantai — iki 1953 imigrantų buvo 725,000, vadinas, visa beveik pusė gyventojų. Sunku rasti ką bendro tarp labai išsilavinusių žydų europiečių ir tarp žydų tamsiaspalviu atvykėlių iš Irano kaimelių ar šiaurės Afrikos landynių. Tie vadinami "orientalais" yra bearaščiai nepažįstama valgydami nei peilio ar šakutės. O apie 800 kolonija — atvykusių iš

Ir kaip tik dabar nenori arabų su Maskvos ginklais

Indijos ar Etiopijos dar labiau skiriasi ir savo oda, ir savo dvasia.

Tas mišinys primena Jungtinių Amerikos Valstybių susidarymą. Labiausiai jį "maišo" ir lydina tarnyba kariuomenėje. Į ją imami tiek žydai, tiek arabai. Nors valstybėje galima kalbėti ir žydiškai ir arabiškai, bet kariuomenėje vartojama tik žydų kalba; arabai kaip ir žydai valgo tą patį "košer"; gauna tą patį žydišką ir sionistinį patriotinį auklėjimą. Po 30 metų kariuomenėje tarnyboje jaunuoliai pradeda tarp savęs susiprasti ir virsti vienos naujos "tautybės" žmonėm.

Dėl to Izraeliui taip svarbu pratęsti dabartinę padėtį kiek ilgiau, kad iš vidaus Izraelis sustiprėtų. Maskvos pasiūlymas duoti arabam ginklų Izraeliui dabar itin pavojingas. Dėl to suprantamas jo pagalbos šauksmas. Šauksmas ne tiek į

Jungtines Tautas, kurios Izraelį pagimdė 1948, kiek į Jungtines Valstybes, kur yra Izraelio atrama — galingas sionistinis sąjūdis.

Sovietų Sąjungą, paremdama Izraelio priešus, rizikuoja sukelti prieš save ne tik Izraelio rūstybę, bet ir žydų.

Gal dėl to paskutiniu laiku susigriebė ir Izraeliui siūlyti ginklų.

● New Yorko komunistų partija paragino savo narius registruotis rinkimam demokratų arba respublikonų sąrašuose, gal galėtų turėti įtakos tų partijų viduje.

● Anglijoje vėl pagyvėjo kalbos dėl princesės Margaret ir kap. Townsend. Tuo ypač susirūpinus patį vyriausybė.

● Buv. prezidento Trumano dukte Margaret, grįžo iš dviejų mėnesių kelionės po Europą. Kai korespondentas paklausė, kas yra tas laimingasis, kuris jai užmovė tą deimantinį žiedą, ji atsakė: "Jūs klystate... ir dėl to aš esu labiau nusiminus negu jūs".

MASKVOS AGENTŲ RANKA (14)

Blogai, nes ten priešai pabaltiečiai

"Australijoje, drauge Petrovai, tamsta turėsi svarbų uždavinį — kalbėti jam MVD viršininkas, išleidamas dar iš Maskvos. — Antisovietinis elementas ten stiprus. Australijos imigracinė politika

atidarė duris Sovietų priešam pabaltiečiam ir renegatam iš Sovietų piliečių, kurie atsakė grįžti iš Vokietijos į Rusiją. Tamsta turi tuos asmenis ir organizacijas išaiškinti, surasti tarp jų agentus, kurie pranešintų apie jų planus ir veiklą".

Tai buvo įsakymas iš skyriaus, vadinamo EM, kuris rūpinasi emigrantais visuose kraštuose, kur tik pasireiškia stipresnė antikomunistinė veikla.

Kitas uždavinys buvo prižiūrėti ištikimybę visų, kurie tik turi Australijoje sovietinius pasus, o tokių ten buvo apie 200. Turėjo taip pat paraginti juos repatriuoti į Rusiją.

PETROVAS REPATRIJUODINŲ?

Melbourne buvo "Australijos Sovietų Sąjungos namai", Sydney veikė "rusų socialinis klubas". Juose apsilankė Petrovas, susipažindamas su žmonėmis ir per čia skleisdamas sovietinę literatūrą. O lankyti buvo kaip tik gera proga. 1952 Sovietai

paskelbė "amnestiją" visiem, kurie lig šiol buvo negrįžę; buvo atšauktos visos baudmės. Buvo paskirta "repatriacinė komisija" — du pareigūnai, Gordejev ir Pavlov, iš tikrųjų karinio saugumo pulkininkai. Pats Petrovas kaip konsulas turėjo parūpinti repatriuojančių dokumentus ir juos apklausti.

Petrovas paskui pripažino, kad čia gyvenantieji žmonės turėjo geras sąlygas, kokių vargiai kitur galėtų rasti. Tačiau jo išplatinta literatūra "Grįžtame į savo gimtąjį kraštą" vis dėlto veikė. Žodžiai ir paveikslai veikė žmonių jausmus; jiems atgimdavo noras pamatyti gimines, tėviškes, ir atsiradavo vienas kitas noris repatriuoti...

Buvo Australijoje toks Jaliničevs. Apie jį žinojo Petrovas jau iš Maskvos. Jis buvo Sovietų jūrininkas. Bet sykį laivui sustojus Egipte, jis pabėgo. Maskvoje buvo žinoma, kad jis iškeliavo į Australiją. Toliau pėdsakus Maskva buvo pamečius. Ir nutiko, kad vieną dieną pas Petrovą atėjo į jį jaunas vyras. Pasisakė esąs Jaliničevs. Pasipasakojo savo istoriją, kaip audros metu jis susikirtė su politiniu komisaru

ant laivo dėnio ir pabėgo, bijodamas komisaro keršto. Australijoje jis turėjęs gerą darbą, turėjęs draugų ir jau išsimylėjęs australę mergaitę. Bet ji netekėjusi už jo. Jis noris bėgti iš Australijos atgal į Rusiją. Noris pamatyti tėvus. Jis esąs "progresyvus" ir sovietiškas žmogus ir prisimisiąs visas pasekmes... Jeliničevs buvo nu-gabentas į Londoną, o iš ten lėktuvu į Maskvą...

"Ka aš žinojau, tu griežtai negalėjau sakyti Jaliničevui — pasakojo Petrovas. — Būtent, kad už dezertyravimą Sovietuose skirta ne mažiau kaip 10 metų priverčiamųjų darbų stovyklos".

IEŠKOJO AGENTŲ

Praėjo metai Petrovui Australijoje. 1952 vasario mėn. slaptosios tarnybos MVD viršininkas Pachomov, kuris buvo prisidengęs kaip Tasso atstovas turėjo dingti. Jis pastebėjo Melbourne esąs sekamas. Tas pareigas prie ligšiolinių dar turėjo prisiimti Petrovas. Perėmė ir ryšius su slaptais agentais.

Tarp jų buvo ryšiai su vienu australu žurnalistu, kuris duodavo daug žinių apie kitus žurnalistus. Tose žiniuose buvo asmeninės charakteristikos — kas mėgsta išgerti, turi kitokių silpnųjų ar pridaręs slaptų kompromituojančių darbų. Tom

charakteristikom galima buvo tuos žmones šantažuoti ir spausti, kad jie pasidarytų ir sovietų agentais.

Reikėjo Petrovui atsekti, kur dingio vienas MVD agentas, vardu Paček (tikrasis vardas buvo Vincenc Dívizek). Jis buvo čekas. Karo metu jis buvo vokiečių kariuomenėje. Jis iš kariuomenės pabėgo pas sovietus. Sovietai paruošė jį ir nuleido parašytu su radijo siųstuvu Čekoslovakijoje užnugarėje. Jis pasirodė labai geras agentas ir pogrindžio organizatorius. Po karo jis buvo viešbučio vedėjas. Jis norėjo emigruoti į Australiją, kur buvo jo žmona ir giminės. Jo buvęs saugumo viršininkas rusas Medvedevas

sutiko jį išleisti tik ta sąlyga, jei bus ir toliau Australijoje sovietų agentas.

Jis sutiko. Išvažiavo, ir Maskva laukė pranešimo apie jo

ryšius su sovietų saugumu Australijoje. Bet nesulaukė. Siuntė jam laiškus. Nebuvo jokio atsakymo. Bet ir Petrovui nepasisekė su juo ryšio sumegsti, nes paaiskėjo, kad Pačekas avykęs į Australiją pamašiai prisitaikė Australijos saugumui...

Agentų ieškojo ir kitoki būdu... 1952 lapkričio vieną dieną Petrovas avyko pas vieną moterėlę, kuri buvo kilusi iš Sibiro, 1912 su vyru avykusi į Australiją bet dabar sirgo suparalizuota, o vyras jau buvo miręs. Ji pasakė norinti savo sūnui užrašyti palikimą. O tas sūnus turis gyventi Sibire, Ochmolinske. Moterėlė teiravosi, ar jos sūnus gaus jos palikimą. Rodė ir sūnaus fotografiją. Petrovas paklausė, ar ji turi anūką, ar juos pažinau, jei pamatytų... Anūkas... jau žinojo apie tą senutę iš Petrovo pirmaako. Ji reikavo teirautis apie anūką. Maskva buvo sumanijsi agabenti i Australiją jos anūkus, kurie tuo prižiūringami galėtų varyti šnipinė no darba.

GEN. TAKEO TSUTSUI, Japonų pėstininku viršininkas, lydimas JAV armijos viršininko gen. M. Taylor, po pasitarimo išeina iš Pentagono.

AR KELIAUSIME PER ATLANTĄ UŽ 50 DOLERIŲ

New Yorke vienas viešbučių savininkas H. B. Cantor, kurio rankose yra eilė jmonių ir kituose miestuose, sugalvojęs atpiginti kelionę per Atlantą — atpiginti laivus taip, kaip kitados Fordas atpigino automobilius.

Jis galvoja pastatyti du laivus — didelius bent 20,000 tonų didesnius už patį didžiausią pasaulyje laivą "Queen Elisabeth", kuris turi 83,673 tonas.

Milžinas laivas per 100,000 tonų gali paimti žmonių mases. Tokiu būdu transporto kaina papigėtų, kaip pigiau yra važiuoti autobuse negu lengvąja mašina.

Dar daugiau. Tas džentelmenas, sykį plaukdamas laivu per Atlantą, pastebėjo merginą

laive, kuri užsisakė sau fazaną, paskui nuo jo atsiskakė, ieškodama, kas dar galėtų labiau jos apetitą sukelti. Jam atėjo mintis, kad laivai turi pakelti didelės išlaidas tik tam, kad patenkintų išlepusių ir gėrybes eikvojančių žmonių kaprizus. Ir

anoi mergina jam virto eikvojimo simboliu.

Jis galvojo, kaip reikia laivo išlaidas papiginti, kad laivą galima būtų paversti masinio transporto priemone...

Kajučių patarnautojas dabar turi savo žinioje tik keturias kajutes, vadinasi, jis pakloja ir aprūpina 8 lovas per dieną. Tai energijos neišnaudojimas — galvojo Cantor, — nes viešbučio tarnaitė pakloja 60—80 lovų. Taigi suprastinti maitini-

mo reikalą, suprastinti patarnavimo reikalą — tokiu keliu galima supiginti keliones. Pagal planą tokis laivas galės sutalpinti 9000 keleivių, laivo igulos bus 1200—1500 žmonių. Kabinos truputį didesnės kaip Pullmano miegamuosiuose vagonuose. Laivas pastatyti kaštuos 120—140 mil. dol. laive bus padaryta pakankamai patalpų bendram naudojimuisi — maudyklės, skaitytoklos, kinas. Jom skiriama daugiau vietos nei visom kabinom, kuriose kiekvienoje bus po 4 keleivius.

Kai ko tuose laivuose ir nebus. Nenumatyta įprastinės valgomosios salės. Jų vietoje bus trejopi restoranai — kavinės. Juose bus skirtingos kai-

Apie Kremliaus žvalgybininkus ir kt.

Naujienos spalio 7 grįžta prie naujų vyskupų paskyrimo Lietuvoje. Prie ankstesnių spėlojimų nieko naujo neprideda. Ių spėlojimų tikimumas dar labiau mažta po "The Advocate" tuo reikalu informacijos, kuri buvo pereitama "Darbininko" nr. paskelbia.

Bet Naujienom tai dabar mažiau berūpi. Daugiau jaudinasi, kad "Darbininkas" priminęs jom bendradarbiavimą 1926—3 su "bolševizmo atstovais"... Tai esąs, sako Naujienos, "šmeižtas". Naujienos esą ne-bendradarbiavusios su bolševizmo atstovais...

Taip užsigynusios po poros sakinių jau prisipažista, kad bendradarbiavusios su "bolševizmo pasekėjais ir garbintojais", su "Kremliaus žvalgybos" agentais, su "raketieriais"...

Jos spalio 7 rašo: "Amerikos lietuviai komunistai, su kuriais "Naujienos" tam tikrą laiką bendradarbiavo, priversdamos juos pasisakyti už atsteigimą demokratinės santvarkos Lietuvoje, pagrįstos 1922 metų konstitucija, buvo bolševizmo pasekėjai ir garbintojai"...

Apie tą bendradarbiavimą tokias pat mintis buvo Naujienos paskelbusios ir rugsėjo 3. O rugpjūčio 9 aiškino, kas buvo kai kurie iš tų lietuviškų komunistų:

"Bimba su savo kamarotais" iš "Laisvės" "Kremliaus žvalgybai dirbo per metų metus".

Spalio 9 apibūdino jų vertę: "Juk biauresnių "raketierių" ir žmonių mulkintojų kaip Antanas Bimba, tur bu, nėra buvę".

Ir tai ne tik vienu kuriuo metu, nes

"Bimba visą laiką darė ir kitokių raketus".

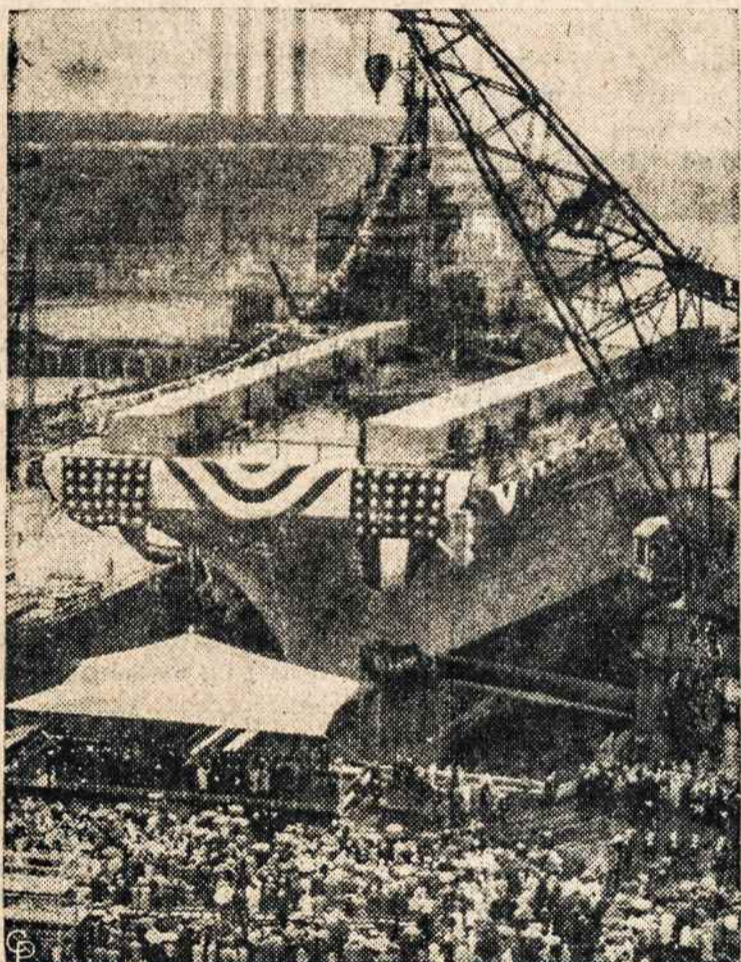
Naujienos prisipažista, kad jos buvusios tokių "mulkintojų" apmulkintos, nes jos paikėjusios, kad komunistai siekia atstatyti demokratinę santvarką Lietuvoje, pagrįstą 1922 konstitucija. Kad tuo patiktum, reikia būti tikrai dideliu... tokiu, kuris tik giriasi gerai pažįstas bolševizmą "iš esmės".

Naujienos prisipažista bendradarbiavusios su komunistais, Maskvos garbintojais, prisipažista buvusios apmulkintos, bet pyksta, kai kitas tai pasako. Nemanonu, suprantama. Savo nepasitenkinimui išreikšti tuojau sako: tai yra šmeižtas...

Atrodo, kad žodis "šmeižtas" turi tokią reikšmę Naujienom kaip "liaudies priešas" arba "man tai nepatinka".

Kai Naujienos išsiskinėdamos nurodo, kad niekas negaljs gauti Paleckio liudijimo, ar algos vyskupam mokamos ar nemokamos, tai mes siūlytume Naujienoms vis dėlto pabandyti sužinoti per buvusius bendradarbius...

Apie tai, kad tikintieji patys didelėm duoklėm išlaiko bažnyčias, liudija vokiečių belaisviai. Daug tokių pranešimų apie Lietuvą spausdino ir pačios Naujienos.

SARATOGA, pats sunkiausias (60.000 tonų) ir moderniausias karo laivas krikštijamas New Yorke uoste.

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF KEARNY, N. J.

24 Davis Avenue

ISKURTA 1924 M.

Kearny, N. J.

Ši Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Draugija, įsikūrusi prieš 30 metų, šiandien pasiekė aukšto finansinio lygio ir įgavo didelio visuomenės pasitikėjimo.

Metai iš metų finansiškai stiprėdama, draugija jau turi virš milijono dolerių aktyvo (Assets), yra FEDERAL HOME LOAN BANK OF NEW YORK narys, o taip pat kiekvieno taupytojo pinigus yra apdraudusi ligi 10,000.00 FEDERAL SAVINGS and LOAN INSURANCE CORPORATION. Todėl ši lietuviška finansinė įstaiga yra saugi vieta taupyti ir prieinamomis sąlygomis gauti paskolai (morgičiui) namams įsigyti.

DRAGIJA ATLIEKA ŠIUOS PATARNAVIMUS:

1. Priima taupymus (indelius)
2. Duoda pirmų morgičių paskolas namams įsigyti
3. Keičia čekius
4. Priima gazo bei elektros bilas (sąskaitas)

Už indelius moka dividendą 2,5% metams. Dividendas išmokamas dukart per metus.

Draugijos raštinė nuosavuose namuose:

24 Davis Ave., Kearny, N. J.

Telefonas: KE 2-7260

Draugijos Valdybą sudaro:

Pirmoje eilėje sėdi: viduryje Julius Paknis—prezidentas, į kairę: Andr. A. Salvest—vice-prezidentas, Petras W. Velevas—reikalų vedėjas; į dešinę: Kazimieras F. Paulis—tėsių patarėjas, Juozas M. Belza—kasin. Antroje eilėje, stovi iš kairės: Vlado Sūkis, Kazimieras J. Nakrošis, Jurgis Kattilus, dr. S. A. Mickevičius, Jurgis Bezgela, Viktoras T. Mikionis, Mykolas Čiurinskis ir Vladas Plikaitis.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

By

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužedėlis. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Mažos parapijos didelis darbas

NORWOOD, MASS.

Šv. Jurgio lietuvių parapijos seserų vienuolyno pašventinimas įvyko rugsėjo 25. Kleb. kun. F. E. Norbutas 9 val. atnašavo šv. Mišias, pamokslą pasakė kun. J. Svagždis iš Brocktono. Vienuolyno šventinimo apeigos prasidėjo 4 v. p. p. Buvo pasižadėjęs dalyvauti J. E. vysk. Jeremiah F. Minihan, bet jam nespėjus grįžti iš Europos, šventinimo apeigom vadovavo pats kleb. kun. F. E. Norbutas, dalyvaujant vikaru kun. J. Svirskui, kun. J. Svagždziui, kun. A. Janiūnui, kun. A. Kneičiui, kun. M. Vembrei bei daugeliui žmonių.

Vienuolyno fondui padidinti 5 val. prasidėjo banketas, į kurį atsilankė per 300 dalyvių. Gardžius valgius patiekė sodalietės moterys ir merginos. Programa buvo turininga ir įvairi, jai vadovavo kun. J. Svirskas. Alfonsas Kontrimas solo padainavo 2 angliškas ir 2 lietuviškas dainas ir ypač gražiai solo pasirodė jaunas vaikutis Petras Antanaitis. Solistam akompanavo vargoninkas Vaclovas Kamantauskas.

Kalbas pasakė kun. J. Svagždis, kun. kleb. F. E. Norbutas. Bankete dalyvavo buvusieji vikarai: kun. A. Janiūnas iš Lawrence, kun. P. Šakalys iš Na-

tick. Juodu daug ir nuosirdžiai yra dirbę šio parapijos, ypač kun. P. Šakalys, dėjęs daug pastangų, kad tik ko greičiau būtų vienuolynas įkurtas. Be to, dalyvavo kun. A. Kneičys iš Bostono ir kun. M. Vembrė iš Stoughtono. Banketas davė 2-100 dol. pelno.

Vienuolyno pastatymas su vidaus ir kopyčios įrengimu kaštavo 33,000 dol. Žmonės buvo labai dosnūs ir gausiai aukojo, todėl paskolos tereikėjo užtraukti tik 5000 dol., kurią tikisi greit išmokėti. Statybos darbus pigiai ir sąžiningai atliko Antanas Malašnickas, kuriam klebonas ir parapičiai yra nuosirdžiai dėkingi.

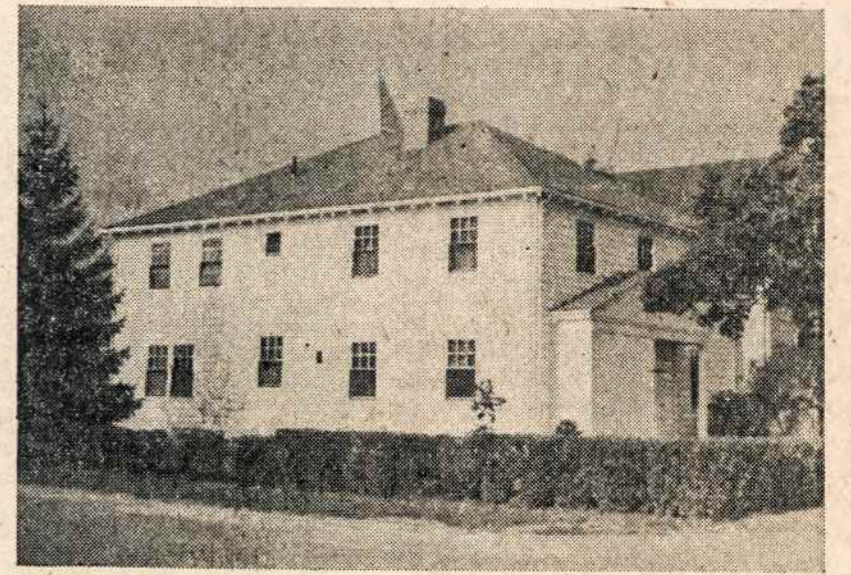
ZVILGŠNIS ATGAL

Pažvelgus bent 40 metų atgal, sužinome, kad Norwoodo lietuvių katalikai jau 1915 m. pasistatė bažnyčią ir, nors dar vidus nebuvo įrengtas, tų pačių metų gruodžio 19 pradžioje laikiškai pamaldas. Reikalas buvo daugiau negu skubus, nes artinosi Kalėdos, ir lietuvių būtinai norėjo savoje bažnyčioje pagarbinti lietuviškomis giesmėmis užgimstantį pasaulio Atpirkėją. Tada dar reikėjo baigti bažnyčios vidaus įrengi-

mus, o paskolos jau buvo 18-000 dol. Tais laikais tai buvo didelė suma, o žmonės mažai teuzdirbdavo ir prie geriausių norų negalėdavo daug aukoti. Tačiau džiaugsmo pilnomis širdimis darė viską, kad sava bažnyčia būtų.

Parapija kaskart augo ir didėjo. 1926 m. buvo pastatyta klebonija be jokių skolų, 11-000 dol. vertės. Dabartiniu metu bažnyčia gražiai išpuošta, parapija jokių skolų neturi, jau pašventintas seselėms vienuolynas, kuriame gyvena ir darbuojasi 3 N. Jėzaus vienuolijos seserys: viršininkė sesuo Tomas Akvinietė, sesuo Perpetua ir sesuo Marija Kazimiera. Jos moko parapijos vaikučius tikėjimo dalykų ir lietuvių kalbos.

Šv. Kazimiero lietuvių parapija per savo gyvenimą nuveikė labai daug ne tik Bažnyčios

VIENUOLYNO NAMAI

darbe, bet ir lietuviybės, šalpos bei kultūrinę sritį. Parapijos veikia 15 įvairių katalikiškų organizacijų, kurios sujungia tiek jaunimą, tiek senimą, tiek čia gimusius, tiek paskutinius ateivius. Džiugu pastebėti, kad mūsų kolonijoj visi vieningai ir darniai sugyvena bei dirba, sutaria su dvasios vadais ir iš

to išvada — vienybėje galybė. Paskutinis didesnis parapijos rūpestis yra įkurti savo mokyklą. Prie to einama ir jau rimtai imama kalbėti. Dieve duok, kad tai greičiau įvyktų. Sava mokykla dar glaudžiau sujungs mūsų pačių jauniausią kartą su lietuvišku židiniu.

Zvalgas

Apžiūri namus, kad paskui sugriautų

Amerikoje lankosi dar viena Sovietų delegacija iš 11 žmonių, kuriuos pasikvietė amerikiečių namų statytojų sąjunga. Pasikvietė parodyti, kaip Amerikoje namai statomi ir įrengiami, kaip žmonės patogiai juose gyvena ir jaukiai jaučiasi. Pasikvietė, galimas daktas, tam, kad bolševikus įtikintų, jog Amerikoje yra didesnis progresas ir žmonės laimingiau ir laisviau gyvena negu tokioje Sovietų Sąjungoje. Sovietų delegacijai buvo pastatytas net klausimas, ar ten pas juos daug kas turi televizijos aparatus. Atsakyta: Turi visi, kas tik išgali! Bet kas išgali ir kiek tokių yra, nepasakė. Nepasakys ir grįžę, kaip žmonės Amerikoje gerai gyvena ir kaip namus statosi. Greičiausia dar pasiūks, kad Amerikoje namų įrengimam naudojama per brangi medžiaga. "Sovietuose to paties pasiekama su paprastesne medžiaga" ... taip jau dabar kalbėjo. Kad tokie namai greitai sugriūva, kaip 1941 metais statyti Kaune, neužsiminė. Kam tada reikėjo kviesiti į svečius priešą, kurio jokie argumentai įtikinti negali, kad geriau Amerikoje, o ne Sovietų Sąjungoje?

Visus tuos "svečius" daug geriau supranta iš jų nagų ištrūkusieji. Kai Bostone paaiškėjo, kad čia iš Washingtono atsianda Sovietų delegacija, latviai, lietuviai ir estai atvyko į aerodromą su plakatais. Policija stengėsi prie "svečių" neprileisti, bet kas ir nebuvo aerodrome, galėjo laikraščiuose pasiskaityti teisingą vieno plakato įspėjimą: "Rusai dabar apžiūri mūsų namus, o rytoj jie žudys mūsų žmones". Kitame buvo įrašyta: "Jei šis kraštas bus kada sugriautas, tai jis grius iš vidaus, o ne iš lauko". Vadinasi, kvieskitės daugiau tokių "delegacijų", kad jos čia šmižinėtu, šypsotųsi, silpnintų žmonių atsparumą. Teisingas buvo ir paklausimas bolševikam: "Ar bostoniečiai galėtų apžiūrėti jūsų vergų stovyklas? Keliaukite namo, ruskiai; čia jūs nepageidaujami!" Tikrai nėra pageidaujama vaišinti tuos, kurie daugiau stato kalėjimų ir vergų stovyklų negu gyvenamųjų namų, kurie žmonių krauju plėšia dirvonus, laisto stebės. kerta lediniame klimate miškus ir statydina Sibire ginklavimo fabrikus.

"Mielieji svečiai" buvo vežiojami Bostono aplinkinėmis gatvėmis, kad nesudurtų su demonstrantais, ir gausaus policijos būrio saugomi viešbutyje. Dar gražiau, kad namų savininkai atstovai, kurie kvietėsi "svečius", patys draskė nuo sienų plakatus. Kam to vargo ir to "uolumo"? Vienas darbininkas Braintree buvo išmintingesnis, kai jis pavarė bolševiką, norėjusį jį darbe nufotografuoti. Jis atsakė: "Jūsų krašte man nebūtų leista to padaryti, tai nedarysi tamsta ir čia". Sumizgęs jis turėjo pasitraukti į šalį. Tai buvo darbininkas susipratus, kuris anuos plakatus lipdė, o "svečius" lydėjusieji amerikiečiai statybininkai juos draskė. Pabandytų jie tą patį padaryti Sovietų Rusijoje...

VIENUOLYNO PASVENTINIMAS. Šventina Norwoodo šv. Jurgio parapijos klebonas kun. F. Norbutas. Jam asistuoja Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolyno Brocktone kapellonas kun. J. Svagždis ir kiti lietuviai kunigai.

šusį krantą. Staiga yrėjai nulėjo irklus ir nusčiuvo, akis įbedė. Pristojo ir ponas Danyla. Baimė ir šakčiu pastingo kazoko gyslos.

Kryžius ant kapo susvyravo, ir tykiai tykiai iš to kapo pakilo sudžiūvęs numirėlis. Barzda ligi juostos, ant pirštų nagai ilgi ilgi, už pačius pirštus ilgesni. Tykiai pakėlė rankas į viršų. Veidas jam visas sudrebėjo ir susikraipė. Baisiā, matyt, kančią kentėjo jisai.

— Trošku man! Trošku! — suvaitojo baisyti, nežmonišku balsu. Balsas jo kaip peilis skrodė širdį, ir numirėlis staugo numarmėjo po žemem. Susvyravo kitas kryžius, ir vėl iškilo numirėlis — dar baisesnis, dar aršesnis už pirmąjį: visas apžėlęs; barzda ligi kelių, ir dar ilgesni kauliniai nagai. Dar klaukiau suriko "trošku man!" — ir nugarmėjo po žemem. Susvyravo trečias kryžius, pakilo trečias numirėlis. Atrodė, kad čia vieni tik kauklai aukštai aukštai iškilę. Barzda lig pat kulnų, pirštai ilgais nagais iširėję į žemę. Baisingai tystelėjo jis rankomis į aukštą, tarytum mėnulio siekdamas, ir taip užkaukė, kad rodo kas jam tuos geltonus kaulus piauna...

Kūdikis, miegojęs ant Katerinos rankų, suspiegė ir hubudo; moteris ir spygtelėjo; yrėjams kepurės nusirito į Dnieprą; patsai kazokas net sudrebėjo.

Viskas staiga pranyko, kaip nebūtas. Tačiau ilgai dar berniukai nesigriebė irklų. Rūpestingai pažūrėjo Burulbašas į jaunąją žmoną, kuri persigandusi supo ant rankų vaikutį, spaudė jį prie širdies ir bučiavo į kaktą.

— Nebūkštauk, Katerina! Veizėk: nieko nēr! — kalbėjo jis, rodydamas į šalis. — Tai raganius nori įbauginti žmones, kad niekas neprisiveržtų prie jo nešvaraus lizdo. Tik bobas vienas jis taip išgąsdins! Duok šen ir rankas man sūnū!

Su tais žodžiais ponas Danyla pakėlė savo sūnų aukštyn ir prisikišo prie burnos:

— Ka, Ivanai, tu nesibijai raganių? — Ne, sakyk, tēte, aš kazokas! — Pakaks gi, liaukis verkti! Parvažiuosim namo! Parvažiuosim namo, mamutė duos košytės, paguldys tave į lopšelį miegelio, paliūliuos:

Liuli, liuli liuli, Sūnaitėli, liuli! Užauk didutis, užauk sveikutis,

Kazokų garbei, Priešininkų baimė!

— Klausykis, Katerina! — kreipėsi į žmoną. — Man rodo, kad tavo tėvas nenori su mumis geruoju gyventi. Atvažiuavo surūgęs, susiraukęs, lyg ir ko piktas... Na, jei nepatinka, tai ko tada važiuoti? Nenorėjo išgerti už kazokų laisvę! Mažulio ant rankų nenorėjo pasupti! Pirma, būdavo, norėjas pasidalyti su juo visa, kas tik širdį slėgia, bet neišėina kažkas, kalba užlūžta ir tiek. Ne, jo ne kazokiška širdis! Kazokiškos širdys, tai jei jau kartą susitinka kur nors, tai vos iš krūtinės neiššoksta viena kitą priešais! O ką, mano mieli berniukai, ar greit krantas? Na, kepurės aš jums naujas parūpinsiu! Tau, Stecki, duosiu aksomū ir auksu išklotą. Aš ją su galva nuėmiau totoriui; visas jo geras atiteko man, tik pliką sielą paleidau į valią. Na, meskit saitus! Šit, Ivanai, mes jau ir parvažiavom, o tu vis dar tebeverki! Imkis jį, Katerina!

Visi išlipo. Iš už kalno pasirodė šiaudinė pašūrė: tai pono Danylos rūmas, iš senelių palūktas ir toliau jau tyrai, o toliau jau nors ir šimtą varstų eik, nesutiksi nė vieno kazoko.

III

Pono Danylos sodyba buvo tar dviejų kalnų, siauroje atkalmėje, nulužusioj į Dnieprą. Neaukšti jos rūmai; troba pažiūrėti kaip ir paprastų kazokų, viena joj tiktai seklyčia, bet yra ten vietos pasidėti jam ir jo pačiai, ir senai tarnaitėi, ir dešimčiai rinktinių žaliūku. Pasieniais į viršų eina ažuolienės lentynos. Apsčiai ant jų prikrauta dubenių, puodukų. Yra ten tarp jų ir taurių sidabrinųjų, ir taurelių auksu apdarytų, sudovanotų ir karuose prisigrobstyčių. Žemiau kabo šautuvai, kardai, trimitai, ietys; geruoju ar negeruoju susirinko jie čia iš turkų, totorių, lenkų; nemažai užtat ir aprantytų. Į juos veizėdamas, ponas Danyla tartum iš rankų mena savo galėtynes. Pasieniais stovi ažuoliniai, dailiai nutašyti suoliai; šalia suolo, priešais židinį, kaba ant virvių, žiedais suvytų, prie lubų pritvirtintas lopšys. Visoj seklyčioj asla lygiai išplūta ir moliu nuglaistyta. Ant suolų guli ponas Danyla su pačia, ant krosnės senė tarnaitė; po lopšį kapstos ir supas mažiulis; asloje padrikai nakvoja kazokai. Bet kazokui geriau miegoti lygiuos laukuos, po laisvu dangum. Jam nė patalų,

nei paklodžių nereikia. Jis po galva pasikloja sau šviežio šieno ir tyso sau žolėje. Jam smagu, vidunaktį pabudus, žvelgti į aukštą, žvaigždėm nusėtą dangų ir purtytis nuo naktinės vėsos, gaivinančios kazokiškus kaulus. Ražydamasis ir murmedamas per miegus, jis užsiruoka pypkę ir kiekiau susivynioja į šiltus kailinius.

Neaukšti pakirto Burulbašas po vakarykščio baliaus, o pakirdęs sėdo kertėj ant suolo ir ėmė galąsti naują, tik ką išsimainytą turkišką kardą; o ponis Katerina ėmė auksu siuvinėti šilkinę rankeną.

Staiga įeina Katerinos tėvas, perpykęs, susiraukęs su užmauriu pypke dantyse, prikimba prie dukters ir ima ją aštriai kamantinėti: dėl kurių priežasčių taip vėliai vakar grįžusi namo.

— Apie tuos dalykus, uošvi, nė ja, o mane klaus! Ne žmona, o vyras atsako. Pas mus jau taip įprasta, nepyk! — tarė Danyla, nemesdamas savojo darbo: — Gal kur kituose, netikėliu kraštuose, ir būna kitaip, aš nežinau.

Paraudonijo šaužus uošvio veidas, ir akys laukine liepsna blykstelėjo.

(Bus daugiau)

Baisusis kerštas

N. V. GOGOLIS

2

Manau, pas jį auksu ir kitokio labo nebadas. Va, kur gyvena tas velnias! Jeigu pas jį auksu... Mes tuojau plauksim pro kryžius — tai kapinės! Čia trešta jo nešvankūs protėviai. Sako, jie visi būdave pasiryžę parsiduoti velniui už skatiką su visa siela ir su visiu nudryžusiu žiponu. Jei pas jį yra auksu, tai gaisri dabar nėra ko ne visada kare gali nutverti... — Žinojau, ką tu sakysi: nieko man gera nežada tos grumtynės su juo. Bet tu! Kaip sunkiai dūsojį, kaip akys tavo uždribusios!

— Tylėk, boba! — iširdęs tarė Danyla: — kas su jumis sumizga, pats boba virsta. Berniuk, duok man ugnies į pypkę!

Tada nusigrėžė į vieną yrėją, kuris, iškrapštes iš savo pypkės žarijų, ėmė krėsti jas į pono pypkę.

— Grašina mane raganium! — tęsė ponas Danyla! — Ka-

zokas, ačiū Dievui, nei velniui nei kunigų nebijo. Daug būtų gero, jei intumėm bobų klausyti. Ar ne taip, vyrai? Mūsų žmona — pypkė ir aštrusai kardas!

Katerina nutylėjo, įverpusi akis į mėlyną vandenį, o vėjas šisurpė vandenį ribuliais, ir visas Dniepras sidabravo, kaip vilko kailis nakčia.

Valtis pasisuko ir ėmė plaukti pagal miškuotą krantą. Krante švystelėjo kapinės: seni seni kryžiai, krūvoj susigūžę. Nei putiniai tarp jų neaugo, nei želmens nežaliuoja, tiktai mėnulis iš dangaus jiems spindulį pasiūncia.

— Ar girdit, berniukai, šaukiant? Tai mūsų pagalbos kažkas prašos! — tarė Danyla, kreipdamasis į yrėjus.

— Mes girdim šaukiant, ir, rodos, iš anos pusės — tarė kartu abu berniukai, rodydami pirštų į kapinių pusę.

Bet viskas nutilo. Valtis vėl pasisuko ir ėmė lenkti išsiki-

Ateitininkų dienos Hartforde

Keturiasdešimts penkeri metai... Pradžia prie pat XX amžiaus slenksčio, o kelias eina per du pasaulinius karus ir didelius revoliucinius perversmus, eina iki pat mūsų laikų. Per tą laiką viena idėja, atremta į šv. Povilo žodžius "visa atnaujinti Kristuje", isikūnijo ir išaugo į didžiulę ateitininkų šeimą, pasižymėjusią šviesiais žmonėmis, brandžiais darbais ir nenuilstančia jėga veržtis pirmyn ir kovoti.

Tam 45 metų išeitam keliui ir istorijoje atžymėtiems darbams prisiminti

Hartforde spalio 8—9 buvo surengta JAV rytinių pakraščių ateitininkų šventė.

Čia ateitininkai buvo suvažiavę stabtelėti ir susimąstyti, apžvelgti bei įvertinti nueitą kelią ir tuo pačiu, lyg prakleidžiant ateities uždangą, pramatyti tolimesnę savo vieškelio kryptį.

ATEIK, ŠV. DVASIA!...

"Ateik, šv. Dvasia, apšviest savo tikinčiųjų širdis ir pripildyk jas savo malonės ugnimi"... Tais žodžiais buvo pradėta pirmoji suvažiavimo diena, kai J. E. vysk. V. Brizgys atlaikė šv. Mišias ir suteikė Sutvirtinimo sakramentą.

Jį priėmė gražus būrelis lieciviučių. Nedažnas įvykis nesavam krašte priimti Sutvirtinimo sakramentą iš lietuvių vyskupo rankų.

Po tų šventų apeigų ir mišių ateitininkai moksleiviai studentai ir sendraugiai rinkosi parapijos mokyklos salėn, kur jau vyko atskiri posėdžiai.

RAUKŠLES IR ŽILI PLAUKAI

Sendraugių posėdyje galėjai matyti gausų būrelį vyresniųjų ateitininkų, vos neseniai dar aukštuosius mokslus baigusiujų ir jau nužilusių, vagotomis kaktomis, iš kurių raukšlų galėtum suskaičiuoti visus tuos 45 metus.

Posėdį pradėjo At-kų Sendraugių S-gos C. Valdybos pirmininkas dr. Vl. Viliamas, pranešęs, kad tik valdybos nariai, gyvenantieji Chicagoje, siunčia nuosirdžius linkėjimus, bet tolimo kelio jie negalėjo įveikti. Toliau posėdžiui vadovavo A. Vasaitis ir V. Kuzmickienė, sekretoriavo A. Petrauskas. Posėdyje dalyvavo ir kalbėjo **ministeris Ed. Turauskas iš Prancūzijos ir dr. P. Karvelis iš Vokietijos.**

Dr. P. Karvelis kalbėjo apie besikeičiantį mūsų tėvynės priešų charakterį, kuris dabar dengiamas "taikos skraiste", bet pro kurią kyšo tas pats nuoznumas ir antikrikščioniškas nusistatymas. Toje kovoje at-kų organizacija yra itin svarbi, nes savo idėjomis ji siekia giliau, negu bet kuris fizinis ar politinis ginklas.

Min. Ed. Turauskas pasidalino su klausytojais neseniai iš Lietuvos gautomis žiniomis. Toliau savo kalboje jis pabrėžė,

kad ateitininkai yra ta išblaškytoji lietuvių tautos dalis, kuri turėtų būti pati vieninteliausia, nes ją jungia ir Dievas ir Tėvynė.

Po sveikinimų ir kalbų susirinkime buvo išsitarta jaunųjų ateitininkų organizavimo ir sendraugių sątauro reikalais.

KUPINI IDEJŲ IR NAUJŲ PLANŲ

Studentų posėdžiui vadovavo A. Vedeckas, studentų ateitininkų atstovas Federacijos Valdyboje. Posėdis buvo labai gyvas, judrus, sutraukęs daugiausia dalyvių. Buvo išklaudyta pranešimų apie vadų kursus, kurie numatomi Padėkos dieną Clevelande, studijų dienas Kalėdų metu, kandidatų programos paruošimą ir kt.

Moksleivių posėdyje buvo išklaudyta C. Valdybos atstovo A. Barzduko pranešimo apie atliktus ligi šiol darbus, rūpesčius ir artėjančius naujos C. Valdybos rinkimus, kurie bus šiuo metų pabaigoje. Atskiras kuopas jis ragino palaikyti su C. Valdyba tampresnį ryšį ir rūpintis į ateitininkų eiles glauti daugiau jaunųjų narių. Posėdžiui pirmininkavo S. Leimonas.

Moksleivių ir studentų posėdžiui aplankė dr. P. Karvelis, prel. Pr. Juras, ateitininkų sendraugių dvasios vadas, kun. V. Dabušis, Federacijos generalinis sekretorius, prel. Pr. Juras linkėjo jauniesiems augti ir stiprėti Dievo meilės kelyje, kad subrendę pajėgtų užimti didžiųjų žmonių vietas. Kun. V. Dabušis priminė reikalą atidžiai skaityti ir platinti "Ateitį", nepasiduoti pasyvumo dvasiai ir nesivadovauti nelemtu šūkiu "apeis ir be manęs".

J. E. vysk. V. Brizgys aplankė visus tris posėdžius, ragindamas ateitininkus sąžiningai

atlikti savo pareigas ir tuo būdu tapti tikrais apaštalais.

AUKOS IR DARBO

Bendrame studentų ir moksleivių posėdyje pagrindinį žodį tarė kun. St. Yla, kalbėjęs tema "Ateitis subrendimo amžiuje". Jis pabrėžė, kad ateitininkų organizacija pasiekė tokio amžiaus, kad žmogaus gyvenime jau reikiama visišką subrendimą, baigiasi blaškymasis ir ieškojimas. Tai amžius, kada iš platumų veržiamasi į gilumą. Ir ateitininkai šiuo metu siekia savo ideologinių gilumų visame gyvenimo plote. Ateityje jie turėtų dar daugiau akcentuoti savo veržiamąsi gyvenimo gilumon, ugdyti savonius vadus, kurie nebijotų jokios aukos ir darbo, reikštųsi atkintu apaštalavimu, plačiau eitų su savo idėjomis į visuomenę.

VIENA SEIMA VIENA MINTIS

Iškilmingą ir centrinį posėdį, kuris vyko šeštadienį, spalio 8, po pietų šv. Trejybės parapijos mokykloje, atidarė dr. A. Šerkšnas tardamas nuotaikingą žodį ir pristatydamas garbingus svečius bei ateitininkijos vadus. Garbės prezidentui užėmus vietas, prel. J. Ambotas sukalbėjo maldą, buvo pagerbti žuvusieji ateitininkijos darbuotojai. Iškilmingo posėdžio metu sveikinimo žodį tarė J. E. vysk. V. Brizgys, prel. J. Ambotas, min. Ed. Turauskas, dr. P. Karvelis, kun. St. Yla, N. Keblinkienė, Pr. Vainauskas. Raštu sveikino Kunigų Vienybė, T. V. Gidžiūnas, O. F. M. — Ateitininkų Federacijos vyr. dvasios vadas, A. L. R. K. Federacijos pirm. dr. A. Damušis, Ateitininkų Federacijos Tarybos pirm. prof. J. Meškauskas, S. La-

niauskas, Studentų At-kų C. Valdyba, moksleivių ateitininkų Chicagos rajonas ir kt. Prel. Pr. Juras, turėjęs tuojau išskirti, su savo sveikinimo žodžiu paliko ir 20 dol. auką.

Iškilmingam posėdžiui pirmininkavo B. Zukauskas, sekretoriavo E. Skrupskelytė. Posėdis buvo gausus ir praėjo jaukioje nuotaikoje.

TAUTA IR BAŽNYČIA TARP GRIUVĖSIŲ

Bendrame iškilmingame posėdyje paskaitą skaitė Federacijos vadas S. Sužiedėlis. Priminęs, kad ateitininkai kaip lietuviai yra įjungti į savo tautos ir kaip katalikai — į Katalikų Bažnyčios likimą, toliau nurodė, kaip per 45 metus ateitininkai tą likimą išgyveno ir kaip kovojo su ateizmu, kuris puolė ir tebepuola lietuvių tautą ir Katalikų Bažnyčią. Paskaitoje priminė Gonzagau de Reynold pasakymą, kad "Bažnyčia vis stovi vidury griuvėsių", kuriuos suverčia įnirtės prieš Dievą žmogus, bet ji atsilaukia, nes stovi ant Kristaus Uolos. Paskaitos pabaigoje pabrėžė, kad kovoje už Kristaus mokslą gyvenime efektingiausia priemonė yra švėtyjimas kitiem krikščionišku savo pavyzdžiu. Prelegentas savo žodį baigė viltimi, kurią išreiškė "Ateities Spinduliai" 1918 m., paskutiniame savo numeryje, leistame Petrapilyje, kad sulauksime "nepriklausomos ir krikščionybės dėsniais sutvarkytos Lietuvos".

Vakare šv. Trejybės bažnyčioje buvo visiems suvažiavimo dalyviams dvasinio susikauptimo valandėlė.

Ją pravedė ir pamokslą pasakė T. L. Andriekus, O. F. M. Jis ragino ateitininkus, kurie dabar yra materialistinės, griuamosios dvasios liudininkai, šviesti, žibėti pasivertintimu ir niekada nepristigti pasiaukojimo dvasios.

(Nukelta į 5 psl.)

SUVALKIEČIAI TURGUJE. Iš naujai spausdinamo Vyta. Augustino nuotraukų albumo, kurį leidžia "Ateitis".

Suvalkiečių sukilimas

NUOPELNUS DALIJANTIS

Šįmet sueina 20 metų nuo Suvalkių streiko, kartais vadinamo Suvalkiečių sukilimu. Jį prisimindama Lietuvos bolševikinė spauda giriasi, kad tai buvęs Lietuvos kompartijos nuopelnas. Amerikos lietuviškoje spaudoje teko pastebėti prasiitarimą, kad tai buvęs demokratinių partijų opozicijos prasi-veržimas. O iš tikrųjų

tai buvo padaras tik kaimo, lietuviško kaimo sunkauso vargo, į kurį jis buvo tuo metu patekęs.

Jame nesireiškė nė inteligentų iniciatyvos. Inteligentai susidomėję sekė, kokie bus to streiko vaisiai. Opozicija savo simpatijom buvo ūkininkų pusėje, linkėjo jiems pasisekimo kovoje prieš valdžios politiką ūkininkų atžvilgiu. Bet opozicija aktyviai tiek tesireiškė, kad jos lyderiai stjo ūkininkų ginti teisme visu karštumu.

Suvalkiečių streikas buvo natūralus suvalkiečių reagavimas, kai jau gyvenimas daros nebe-pakeliamas. Ne rezignuoti, bet kovoti.

STREIKO PRIEZASTYS

1927—8 metais Suvalkijos ūkininkam buvo ūkinės gerovės metai. Kai šiaurės Lietuva buvo labai nukentėjus nuo lietaus, tai Suvalkijoje užderėjo viskas puikiai, ir kviečiai pakilo iki 56 litų centneriui. Gyvulių ir javų kainos buvo aukštos. Žemės Bankas davė ir net siūlė paskolas ūkiams gerinti. Ūkininkai pinigų emė, statėsi modernius tvartus, pirkė olandiškas karves, švediškus eržilus, daniškas kiaules. Ką jam reikė pasiskolinti tūkstančius, jei derlingą žemę dar drenavęs ir geros veislės gyvulių įsigijęs pakels ūkio produkciją. Per kelis metus paskola apsimokės. Kylant kainom betgi kilo ir Suvalkijoje taip praktikuojamos dalys ištekantiom dukterim ar išeinantiem į šalį sūnam. Jos vertė ūkininką gerokai pasistiepti.

Staiğa atėjo ūkinė krizė.

Kainos kelis kartus krito, o skolos ir dalys liko tokios pat. Per visus laikraščius sėjulim jorkširai-bekona! dėl kokios juodos dėmės uodegoje jau buvo grąžinami kaip netinkami eksportui. Ūkininkui rodė, kad jo išaugintas bekonas buvo atmetamas be jokios rimtos priežasties, kai valdininko, turinčio ūkį, bekonas buvo priimamas į pirmą rūšį. Plačiai pradėta kalbėti, kad tokio ir kitokio agronomo bekonas priimamas ir jiem duodamos premijos, nes pas juos atvyksta ponai vaišintis. Buvo kalbama konkrečiais pavyzdžiais, kaip ūkininkas vežėsi atmetą bekona namo,

pakeliui iš jo tą bekona paėmęs agronomas ir jį įdavęs kaip pirmos rūšies bekona... Šiom temom ūkininkai kalbėdavosi, kur tik susieidami, susitinkdami ir sukdamai galvas. O čia Žemės Bankas už paskolas emė varžyti ūkius, kelti ūkininkus iš sodybų... Sklido min. pirmininko J. Tubelio paraiškimas, kad valstybei nesą svarbu, kas ūkyje gyvena. Svarbu, kad ūkis gerai klesti. Jei Jonas negali savo ūkio išlaikyti, tai tegul ateina Petras ir jame gyvena. Šitoks samprotavimas

siutinio ūkininkus ne tik prieš aplinkinius pareigūnus, kurie jiem rodė būdus ūkioratai, bet ir prieš patį valdžios režimą.

Siuntė ūkininkai delegacijas į Kauną, kad būtų sustabdomos varžytinės, mažinami mokesčiai, išdėstomas paskolų grąžinimas... O tuo tarpu ūkiai pereinavo vienas ir kitas į naujas rankas. Į kokio valdininko, karininko, tarnautojo rankas. Tai kėlė tarp ūkininkų nusistatymą ne tik prieš režimą, bet ir prieš miestą, prieš ponus, baltarankius, valdininkus apskritai. Ūkininkai jautėsi, kad tie yra privilegijuotoje padėtyje palyginti su ūkininku.

Nepasitenkinimas darės visuotinis prieš valdančiuosius ir taip gyvenimą tvarkančiuosius.

JAU IR PRASIDEJO

1935 imta jau šnekėti apie ūkininkų judėjimą prieš valdžią. Vidurvarasį pasirodė proklamacijos. Jos skelbė streiką — **nieko nevežti į miestą, kol valdžia neatsižvelgs į sunkią ūkininkų padėtį.**

Pirmosios proklamacijos padarė didelį įspūdį. Keliai buvo kaip mirę. Maista vežančius į lūpas. O tas žodis kėlė didžiausią sunkvežimius žmones apgadino. Autobusų savininkai patys emė žiūrėti, kad keleiv-

viai, sėsdami į autobusą, nesivežtu su savim maisto produktų, nes galį susilaukti nemalonomų.

Tuo laiku išlauže susirinko ūkininkai tartis, kas toliau daryti. Atvyko ten ir tautininkų valdžios atstovai. Jie išklause ūkininkų reikalavimų, nuramino juos, kad valdžia atsižvelgsianti. Patarė ūkininkam išrinkti delegatus į vyriausybę. Užtikrino, kad vyriausybė tikrai jų išklausysianti. Tokią delegaciją išrinkę ūkininkai ramiai išsikirstė.

Kitaip pažūrėjo Kaunas į tą delegaciją.

Delegacija buvo suareštuota. Žinia apie delegacijos suėmimą ir ūkininkų apgavimą greitai visus pasiekė. Ūkininkai vėl susirinko, jau nusiteikę audringai. Policija, kuri buvo atvykus išsikirstyti jų mitinga, išvaikė... Valdžia uždraudė visokių ūkininkų susirinkimus, net turgus. Lyg valdžia būtų prisidėjusi prie ūkininkų proklamacijose paskelbto streiko, drausdama ūkininkam rinktis.

IMA TEKėti ŪKININKŲ KRAUJAS

Veiveriuose betgi susivažiavo ūkininkai į turgų. Atvyko policija jų išvaikyti. Emė, vartoti jėgą. Mušamas jaunuolis Gustaitis kirtosi atgal. Policininkas taikstęs jį šauti. Sokos tėvas ir sutrukdė nušauti sūnų. Tada

policininko šūviai, net septyni šūviai, teko tėvui.

Tas krito. Keli buvo sužeisti. Išlaužo ir Veiverių įvykiai nuaidėjo per visą Lietuvą. Spaudos cenzūra galėjo sulaukyti nepalankius valdžiai aiškinimus, bet ji buvo bejėgė prieš gyvą žodį, einantį iš lūpų ir lūpas. O tas žodis kėlė didžiausią pasipiktinimą tautininkų režimu, kuris pralėjo ūkininkų kraują. (b. d.)

BOSTONAS LAUKIA ČIURLIONIO ANSAMBLIO

Lapkričio 12 d. Bostone įvyks Čiurlionio ansamblio koncertas. Tam koncertui gauta viena geresnių koncertinių salių — N. Anglijos konservatorijos Jordan Hall. Čiurlionikių koncertą rengia BALFO 17 skyrius, remiamas Bostono lietuviškųjų organizacijų.

Bostoniečiai visu atsidėjimu rengiasi Čiurlionio ansambliui su-

ta retą koncertą visais galimais būdais paremti ir atvykti jo paklaustyti.

Čiurlionio ansamblio koncertui rengti valdybą sudaro pirm. A. Matjoška, vicepirm. I. Galinienė, L. Svelnis, Al. Ivaška, L. Izbickas, St. Santvaras, J. J. Romanas, adv. J. J. Grigalus, sekt. V. Vakuza ir P. Grendal, išd. A. Bričkus ir inž. Ed. Ci-

kininkai, todėl tuo reikalu prašoma į jį kreiptis (tel. SO 8-3358). Rengiamasi išleisti Čiurlioniečių koncertui prisiminti leidinį, kuriame bus atžymėti garbės rėmėjai, rėmėjai ir patalpinti visi garsinimai. Tegu būna ne tik pareiga, bet ir garbė Bostono lietuviams tą BALFO rengiamą koncertą paremti būti ne tik mūsų kultūrinį pastangų dalyviais, bet ta proga išjungti ir į šalpos darba.

Čiurlionio ansamblis atvyks ta į Bostoną savo gyvavimo ir muzikinės veiklos sukaktuviniais metais. Šių metų pava-sarį sukako 15 metų, kai ansamblis iškūrė Lietuvos sostinėje Vilniuje. Muz. Alf. Mikulskis, Čiurlionio meno vadovas, šiemet švenčia savo muzikinės veiklos 25 m. sukaktį, tad 15 metų jis yra skyręs Čiurlionio ansambliui. Jo vadovaujami chora, nors ir neturėdami galimybių būti profesionalais, yra pasiekę aukšto meninio lygio, jo vadovaujama Čiurlioniečių žanras — lietuviškoji laudies daina, lietuviški muzikos instrumentai ir tautiniai šokiai. Per 15 metų Čiurlioniečiai, karo ir okupacijų blaškomi, yra atlikę didelį ir garbingą darbą savo tautai. Į JAV atvyko 1949 m., o jau yra koncertavę Washingtone, D. C., Chicagos operos rūmuose, New Yorke Carnegie Hall ir kt. Čiurlionio ansamblio koncertais gėrisi ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai. Neabejotina, kad ir Bostone Čiurlionio ansamblio koncertas bus gražus ir meniškai vertingas. Stengiamasi viską daryti, kad lapkričio 12 d. Jordan Hall būtų viena gražiausių mūsų kultūrinį švenčių. St. S.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS.

tikti. Sudarytas garbės komitetas, kurio pirmininku teikiama būti J. E. arkivysk. R. J. Cushing, o nariai — gubernatorius Hon. C. A. Herter, Bostono majoras Hon. J. B. Hynes, prel. Pr. Juras, prel. K. Vasys, kun. Pr. Virmauskis, kun. Pr. Juškaitis, garbės konsulas adv. A. O. Shallna, dr. P. P. Jak-mau, adv. Ch. J. Kalinauskas, adv. J. J. Grigalus, adv. A. J. Young, komp. J. Kačinskas, komp. J. Gaidelis, K. A. Namaksy, P. Razvadauskas, J. J. Romanas, J. L. Kasmauskas, P. Vaičiūnas, V. Šimkus, O. Ivaš-kienė ir M. Michelsonienė. Garbės komitetas Čiurlionio Ansamblio koncertui rengti kviečia ir ragina bostoniečius ir artimų apylinkių lietuvius

bas. Valdyba visu uolumu dirba ir tikisi, kad ypačiai Bostono lietuvių visuomenė jos pastangas parems ir Čiurlioniečių koncertas turės pelnytą pasisekimą.

Čiurlionio ansamblio atvykimas iš Clevelando į Bostoną surištas su stambiomis išlaidomis. Neužtenka, kad koncerto salė bus pilna klausytojų, todėl Bostono ir apylinkių lietuvių kviečiami būti Čiurlionio ansamblio koncertui rengti garbės rėmėjais ir rėmėjais, prekybininkai prašomi duoti savo biznio skelbimų bei garsinimų. Garbės rėmėjais ir rėmėjais gali būti ne tik atskiri asmenys, bet ir organizacijos. Skelbimų ir rėmėjų rinkimų rūpinasi vicepirm. L. Svelnis ir jo tal-

Išgykite visų palankiai sutiktą

Leonardo Andriekaus eilių rinkinį

ATVIROS MARIOS

136 puslapiai Kaina \$2.00

Užsisakykite šiuo adresu:

DARBININKAS
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21. N. Y.

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass.
Kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai įduokite ar išskite vedėjui **ANTANUI F. KNEŽIUI** — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — A. ir O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir Stasys Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORwood 7-1149; SOuth Boston 8-4618 ar 8-1940; KIRkland 7-8533.

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINE RADIJO PROGRAMA
WBMS, 1090 kilocycles Boston 15, Mass.
Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu
VEDEJAS — P. VIŠCINIS
31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.
Tel. Brockton 8-1159-R.

NEW YORKO LIETUVIAI AUŠROS VARTUOSE

JONAS PETRĖNAS

Masinis lietuvių mitingas

Kertinis akmuo padėtas 1905 m. — Masiniame mitinge dalyvavo 500 lietuvių. — Aušros Vartų atstatymas ir džiaugsmo dienos.

Netrukus į Aušros Vartus suplauks New Yorko, Brooklyno ir apylinkės lietuviai. Pro jų akis prabėgs dienos, kai prieš 50 metų padėjo kertinį akmenį naujajai šventovei ir kartu su tautos poetu Maironiu giedojo: „I Vilniaus brangią šventovę taip trokštam pulti Tau po kojų“...

Sitokias retas iškilmes spalio mėn. 16 d. švęs

Vilniaus Aušros Vartų Švč. Panelės lietuvių parapija New Yorke,

žengdama per auksinį parapijos gyvenimo ir darbų slenkstį (1905—1955).

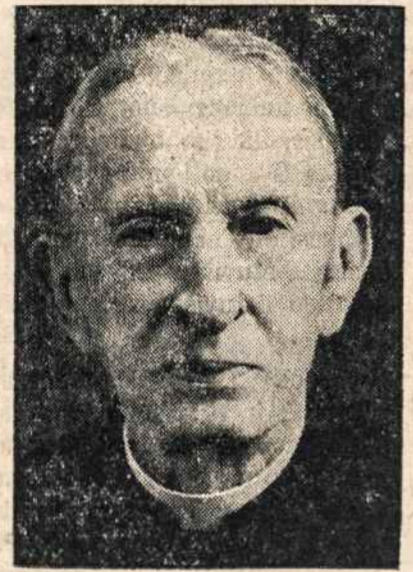
New Yorko lietuvių ir lietuviškų draugijų troškimą turėti savo lietuvišką parapiją ryžosi įkūnyti pirmasis kun. Antanas Varnagiris, surašinėjęs pasaulio sostinėje lietuvius ir palaikę jų viltis garbinti Dievą savoje lietuviškoje bažnyčioje. Tačiau netrukus jisai pats prisipažino, kad „nepadabnas daiktas patatyti New Yorke lietuvišką bažnyčią... Žmonių norai geri, ale trudnas daiktas“.

Jo vieton atėjo naujas darbininkas kun. Juozas Šeštokas, kuris padarė tai, kas išrodė „nepadabna ir negalima“ kun. A. Varnagiriui. Todėl vertai ir pelnytai jisai laikomas Aušros Vartų parapijos New Yorke įkūrėju ir pirmuoju dvasios vadovu.

Kun. Juozas Šeštokas, 1867 m. liepos 4 gimęs Lietuvoje, Trilaukio kaime, Pajevonio parapijoje, vėliau Škotijoje, Glasgovo mieste, dirbęs paprastu darbininku, Brooklyne duoną pelnes cukraus fabrike, maisto krautuvėse, kun. M. Juodišiaus padrašintas išėjo mokslus ir 1903 m. buvo išventintas kunigu, primicijas atlaikęs pas kun. A. Varnagirį Angelų Karalienės parapijoje, Brooklyne. Tada jisai jau turėjo 36 m.

Kun. Juozas Šeštokas, prisiminęs ano meto New Yorką, sako: „I New Yorką atvažiuavau dar tada, kada tas milžinas miestas baigėsi 14-ta gatvė“, gi toji Manhattano dalis, kur dabar soti lietuviškoji Aušros

Vartų bažnyčia, tada išrodė kaip eilinis provincijos miestelis: maži dviejų — trijų aukštų nameliai, akmenimis grįstos gatvės, kurių tik didesniosios turėjo arklių traukiamus omnibusus. Tada dar neglušino žmonių ausų jūra mašinų, sunkvežimių, nenardė tuneliais keičiamais vandeny gilybėse, o akys neplėskė šokinėjančios liepsnos, dabar raudonom šviesom nužeriančios ir menkutę skersgatvio valgyklėlę.

KUN. J. SEŠTOKAS, Aušros Vartų parapijos įkūrėjas.

Aušros Vartų parapija, įkurta 1905 m. šitoje New Yorko dalyje, priglaudė gausias lietuvių šeimas ar pavienius asmenis, kurie, čia įsikūrė, dirbo Hudsono upės pakrančių plytinėse, statomo uoste dirbtuvėse ar pluošdavo pas apylinkės ūkininkus, besiverčiančius pieno ūkiu ir daržovių auginimu. Kun. J. Šeštokui energingai besirūpinant ir žmonėms nuosirdžiai remiant, New Yorke, 568 — 570 W. Broome Street, išdygo nauja lietuviška bažnyčia, pavadinta Aušros Vartų Švč. Panelės šventove, kuri guodė ir šildė juos Dievo ir artimo meilėje.

Masinis lietuvių mitingas New Yorke

1937 m. Aušros Vartų parapijos gyvenimas, taip skaidriai višetęs jau 32 metus, pakriko. Parapijos steigėjas kun. J. Šeštokas, menkėjančios sveikatos paveiktas, grįžta Lietuvon, o parapijai paskiriamas svetimtautis kleb. kun. P. Lambe. Parapijiečiai greitai pajuto svetimą ranką ir ryžosi ją pakeisti lietuviška, kuri juos meiliau paglosto ir nuosirdžiau suprantą saviškių klaidas ar gerus darbus.

ATEITININKŲ DIENOS HARTFORDE

(Atkelta iš 5 psl.)
JAUNIMAS ŠOKA IR DAINUOJA

Vakare išpuoštoje salėje susirinko keli šimtai jaunimo iš artimųjų ir tolimųjų vietovių. Grojo geras orkestras, o kada muzikantai ilsėjosi, salė plyšo nuo lietuviškų dainų aido. Kai tas linksmavakarės baigėsi, daug kas nenoromis skirstėsi namo: norėjosi dar kryptauti, dainuoti, kartu pabūti.

VĒLIAVOS PRIE ALTORIAUS

Buvo skaidrus sekmdienio rytas, kai visi vėl rinkosi bažnyčion šv. Mišių. Prie altoriaus išsiriškiavo 5 vėliavos: Bostono, Putnamo, New Yorko, Waterburio ir Worcesterio atkų. Per pamaldas giedojo Waterburio šv. Juzapo liet. parapijos choras, dirguojamas prof. A. Aleksio. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė J. E. vysk. V. Brizgys, asistuojamas kun. St. Ylos ir kun. V. Dabušio. Pamaldų metu ateiti-

ninkai bendrai ėjo šv. Komunijos, o po pamaldų parapijos salėje buvo bendri pusryčiai.

AIDI DIDŽIAUSIA SALĖ

Sekmdienio popietę saulė ritinėjos žeme ir aukšniais Hartfordo bokštais, o netoli tų bokštų, pačiame centre, didžiausios miesto salėn rinkosi minia žmonių. Rinkosi pasiklausyti dainos ir muzikos koncerto. Koncerte dalyvavo nemaža Connecticut lietuvių kunigų. Prieš koncertą lietuviškai trumpą žodį tarė min. Ed. Turauskas, buvęs Ateitininkų Federacijos Tarybos pirmininkas, ir angliškai kiek ilgiau kalbėjo prof. K. Pakštas, buvęs Federacijos vadovas, apibūdinęs ateitininkų organizacijos kilmę ir jos siekimus.

Koncerto programą išpildė solistas St. Baranauskas ir L. Mickevičiūtė ir pianistas A. Kuprevičius. Prof. V. Marijūšis visus koncertu rūpinosi ir solistam meistriskai akompanavo.

koncertas visiem suteikė malonių išpuodžių ir gražių prisiminimų. (Apie koncertą bus dar skyrium parašyta).

1937 m. lapkričio 26 d. Bronx, N. Y., 1930 Boston Rd., šaukiamas

masinis lietuvių mitingas

aptarti susidariusiai būklei ir pagalvoti, kaip čia toliau veikti. Mitingo aktyvesniųjų narių tarpe minimi: J. Kasčenaitis, M. Bujauskas, Alf. Stankevičius, Kaz. Kavaliauskas, L. Labanauskas, J. Chudreika, P. Janušas, K. Krušinskas, Voščila, adv. Jurgėla ir kt. Jie susstatė New Yorko kardinolui prašymą gražinti Aušros Vartų parapijai lietuvių kleboną. Prašymą pasirašė 510 lietuvių. Toks vieningas ir ryžingas buvo šisai lietuvių mitingas, išėjęs su sūkiu —

„lietuviškai parapijai — lietuvių klebonas“.

Mitingo išrinktas komitetas dažnom progom lankėsi pas New Yorko kardinolą, siuntė prašymus lietuviškųjų organizacijų vadovybėms, beldėsi pas ministrį P. Zadeikį Washingtono, Apaštališkąjį Delegatą JAV arkivysk. Amleto Cicognani, kreipėsi net į šv. Tėvą Pijų XII. Po kiek metų lietuvių prašymas buvo išklaustas: į Aušros Vartų parapiją 1942 m. paskiriamas klebonu kun. Jurgis Gurinskas, su kurio asmeniu yra surištas parapijos atstatymas ir tolimesnis klestėjimas.

Atsikūrimo metai ir auksinis jubilėjus

Pelnytas ir užtarnautas buvo lietuvių džiaugsmas, kada Aušros Vartuose pasirodė kun. Jurgis Gurinskas, gimęs 1900 m. balandžio 23 Galskiemio k., Vištyčio parap., Vilkaviškio vyskupijoje, o į JAV komunizmo tvano atplautas 1941 m.

DARBŠČIOS IR PASLAUGIOS RANKOS

Svetei suruošti daug darbo ir triušo idėjo rengimo komisija: pirmininkas J. Giedraitis, dr. A. Serkšnas, A. Skrupskelienė ir A. Giedraitis. Labai Visų nuotaika pakili. Geras daug prisidėjo Hartfordo lietuviai, nakvindinė ir vaišinė suvažiavusius svečius. Hartfordo lietuviams priklauso didelis ir nuosirdus visų ateitininkų aciu.

Ši šventė buvo prasminga dar ir tuo, kad čia susitiko net trys ateitininkų kartos ir jaunimas; galėjai aiškiai pajusti ateitininkų siekimų svarumą ir patvarumą per ilgą metų eilę. Su jamaiais bendravo ir patys pirmieji ateitininkų idėjų sekėjai, kurie vėliau ant savo pečių nešė sunkią valstybinės atsakomybės našta, kaip min. Ed. Turauskas dr. P. Karvelis, ir Voronežo laikų entuziastai kaip B. Zukauskas, dr. J. Petronis, Pr. Vainauskas.

Tai buvo atmintina šventė, atnešusi daug džiaugsmo rengėjams, malonų turinąją savaitgalį svečiams ir parodžiusi, kad ateitininkai yra veikli, pasišventusi ir galinga organizacija. Eks.

Parapijiečių širdyse padvelkė naujas ryžtas ir nuotaikos, kurios juos tam darbui būrė ir įkvėpė steigiant parapiją ir dedant kertinį šventovės akmenį. Tas akmuo dabar buvo jau gerokai apžėlęs, apneštas metų dulkių ir drėgmės, kurias naujasis parapijos šeimininkas kun. Jurgis Gurinskas, po pamaldų pasidėjęs kunigškus rūbus ir apsilikęs kalkėmis ir dažais išmarginta darbininko eilute, nuosirdžiau parapijiečių padedamas, išvalė, bažnyčią ir bažnytnius trobėsius išdailino ir vėl padarė visiems mielu ir maloniu kampeliu.

Kun. Jurgis Gurinskas, tarytum tasai Asyžiaus Pranciškus, bešvarindamas bažnyčios išorę, besirūpindamas jos meniška išvaizda, kartu stėjo darban atstatyti

Dievo namis ir tikinčiųjų širdyse.

Jisai dažnomis progomis kviečia parapijiečius pagalvoti, kad „parapija yra viena dvasinė bendruomenė, viena Dievo vaikų šeima, kuri naudojasi šv. mišių ir kitų maldų dvasinėmis malonėmis... New Yorko lietuviai katalikai turi vieną savo parapiją, įkurtą jų rūpestingumu, kruopštumu ir aukomis. Priklausykime savo parapijai, ją renkime, palaikykime, nes čia plaukia mūsų maldos Aukščiausiam ir jį pagarbi-na.“

Pagyvėjo ir parapijos organizacinis gyvenimas.

Sv. Jono draugija, Sv. Kryžiaus draugija, taip gražiai veikiosios pradžioje, pasikeitęs gyvenimo sąlygoms ir uždaviniams, vietą užleido naujoms:

Sv. Vardo, Sv. Rožančiaus, Vyčių, Katalikių Moterų draugijoms, kurios stiprina lietuvių religinį, kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą ir palaiko jų širdyse

KUN. J. GURINSKAS, dabartinis Aušros Vartų parapijos klebonas.

kaitrią Dievo ir tėvynės meilės ugnį.

Ir taip auksinio Aušros Vartų parapijos jubilėjaus proga prabėga pro mūsų akis margas, įdomus ir spalvotas New Yorko lietuvių gyvenimas, globotas ir ugdytas stebuklingosios Aušros Vartų Motinos, taip karštai garbintos senelių ir tėvų žemėje, su tokiu pasiryžimu įžiebtas ir atnaujintas užjūryje.

Jisai gražia sutartine išlieja į visų lietuviškųjų parapijų gyvenimą, skirtą „išlaikyti tradicines religines apeigas, kurti ir palaikyti savitą bažnyčių architektūrą bei dekoravimą, vadovauti savoms draugijoms bei brolijoms, stiprinti tautinį savųjų mokyklų charakterį ir

išlaikyti tautinį šeimų vientisumą“ (Kun. St. Yla, Tautinės parapijos Jungtinėse Valtstybėse: Lux Christi, 1953 m. nr. 2, psl. 18—19).

Su tokiais pasiryžimais ir nuotaikomis peržengia auksinį Aušros Vartų parapijos slenkstį dvasios ganytojai kleb. kun. Jurgis Gurinskas ir jo bendravardis pagalbininkas kun. Jurgis Parancevičius, į tokia prašymų ir padėkos maldą jungiasi parapijiečiai, aukotojai, rėmėjai ir svečiai, švesdami sukaktuves ir tylioį maldoj prisimindami tuos, kurie dėjo, statė ir tvirtino kertinį

tikėjimo ir lietuviškumo akmenį pasaulio sostinėje New Yorke.

NAUJAS TREMTINIO KAPAS

A. A. VLADAS MELINIS.

dvasioje auklėjo ir savo gražia keturių vaikų šeima.

Pirmosios bolševikų okupacijos metu, gindamas lietuviškumą, pakliūva į žiauriojo okupanto nagus — kalėjimą ir ten devynius mėnesius kalinamas ir kankinamas, 1941 m., vokiečiams užėjus, laimingai iš mirties nagų ištrūko. Žiaurieji bolševikų kalėjimai Kaune, Vilniuje, VI-tame forte Kaune (iš ten išsilaisvino) jau gerokai pakirto jojo sveikata. Tolimesnėji skaudūs įvykiai: bėgimas vėl nuo artėjančio raudonojo pavojaus, tremties, vis tai buvo naujos strelės į Vlado širdį.

Atvyko į šią laisvės šalį 1949 metais su didele viltimi grįžti ir savąjį kraštą — Lietuvą, kurią jis visa širdimi mylėjo. Kiekviena proga prisimindavo tėvynę, o būdamas dideliu dainos mylėtoju visada su lietuviška daina išeidavo. Priklausė Newarko šv. Trejybės lietuvių parapijos chorui, Lietuvių Bendruomenės Newarko apylinkės, „Balfo“ skyriui, Lietuvių Tautinės Sąjungos Newarko skyriui.

Kad ir sunkiai dirbdamas, tvirtai tikėjo į šviesesnę ateitį: į artėjančią laisvės rotyją, priaugančią šeimai — 3 sūnūs ir dukrelę, kuriuos tikėjosi išleisti į mokslus ir išauklėti gerais lietuviams. Bet likimas

neleido mielam Vladiui pamatyti nei brangiosios tėvynės, nei savo vaikučių, žengiančių į šviesesnį gyvenimą. Negailėtingoji netikėtoji mirtis pačiame gyvenimo grožyje spalio 2 d. nukirpo jo gyvenimo siūlą. Sustoję plakusi lietuvių patrioto širdis amžinai, palikusi dideliame liūdesyje šeimą, brolius, draugus ir pažįstamus.

Paskutinėje Vlado kelionėje šv. Trejybės bažnyčioje, kurioje jis giedodavo, skambėjo liūdno giesmės, išspausdamos pasilikuosiem graudžias ašaras, o kapinėse amžiną atšį pasakyti atvyko didelis žmonių būrys.

Palaidotas spalio 5 d. šv. Kryžiaus kapinėse N. Arlington, N. J.

● Šabonaitė - Lapinskienė, kilusi iš Biljūnų kaimo, Babtų valsč., Kauno šrities, prašoma atsiliepti adresu: M. Granickas, 462 Eldrest Lane, Brooklyn 8, N. Y.

IŠ VISUR

● Visiems liet. studentams. Liet. Stud. Sąjungos C. valdyba, remdamasi „General not for profit corporation act“ §14 ir §25 lapkričio 1 d. skelbia kaip paskutinę sąjungos registracijos dieną. Vėliau įsiregistruojant neturės teisės dalyvauti sąjungos visuotiniame suvažiavime, kuris įvyks lapkričio 25, 26 dd. Clevelande. Prašome kiekvieną studentą laikui pasirūpinti, kad būtų užregistruotas vietos skyriaus sekretoriatare, o tokių nesant, tiesioginiame centro valdyboje — 1481 East 65th St., Cleveland 3, Ohio.

● Tomo Žiūraičio, OP, knyga „Zodis ir gyvenimas“ jau pasirodė. Knygon sutelkti pamokslėliai bei straipsniai religinei tautinei minčiai, įvadą parašė dr. A. Maceina. Aplanką piešė dail. V. K. Jonynas, išleido Ventos leidykla Vokietijoje. Knyga turi 243 psl.

● Konstantinas Skimelis, Emilija Skimelytė Židžiūnienė ir Domicelė Skimelytė Stasiūnienė, kurie anksčiau gyveno Brooklyne, prašomi svarbiu reikalu susižinoti su Jonu Bertašium, 98 Providence St., Worcester 4, Mass. Jei kas apie juos žinotų, prašomas maloniai pranešti jų adresus.

Dirva spalio 6 išleido 40 metų sukakties nr. Ji pradėjo eiti tik nuo 1916. 8. 26. Bet jeigu dabar švenčia sukaktį, tai dėl to, kad „Dirva“ išaugo iš laikraščio „Santalkos“. „Dirva“ daugiausia suorganizuavo biznierių A. B. Bartoševičius. Pirmas redaktorius buvo V. K. Jokūbynas, nuo 1917 Juozas Gėdminas, nuo 1918 iki 48 — K. S. Karpus, nuo 1948 V. Rastenis ir nuo 1951 B. Gaidžiūnas. Rastenis rašo, kad jam paėmus redaguoti skaitytajai pasikeitė trim ketvirtadaliais. Vidutiniškai iš 20 buvusių senųjų skaitytųjų išnyko per tuos trejus metus 13, o į jų vietą atsirado 22 nauji jau iš naujų atėvių. Laikraštis dabar remiasi veik išimtinai naujosios ateivijos skaitytuju.

Dirva yra tautininkų srovės nuomonės reiškėjas.

KVIETIMAS Į PUTNAM

Visi geradariai, kurie dėl tvytinio negalėjo dalyvauti Nek. Pr. Seserų Kopyčios šventiniame, kviečiami atsilankyti į Putnam, Conn. spalio 16 dieną, sekmdienį. Dienos tvarka ši:

11 val. pamaldos. Šv. mišias laikys ir pamokslą sakys prel. P. M. Juras, kopyčios komiteto pirmininkas.

12 val. pietūs geradariams pagerbti. Po to noviciatų apžūrėjimas (open house).

2 val. šv. Valanda, kurios metu vienuolyno kapelionas kun. St. Yla pasakys konferenciją.

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

3% A YEAR

LATEST INTEREST RATE FOR QUARTER ENDING SEPT. 30, 1955

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such month if left to the end of the quarterly dividend period.

★ ★ ★ ★ ★

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured
Up to \$10,000
Member Federal Deposit Insurance Corporation

TALARSKI FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 Maple Avenue, Hartford, Conn.

Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruoštoje patalpoje, prieinama kauna.

Tel. Chapel 6-1377

Ponas Toks

Sį kartą kalba ne ponas Toks, o ponas Redaktorius, nes redakcijos vardu gautas toks laiškas:

6 spalio 1955

Gerb. Ponas Red.

Norėčiau pareikšti savo nuomonę dėl jūsų laikraštyje spausdinamo straipsnio. "Ponas toks", kuris gal turėtų skambėti juokingai, bet deja...

Kitų skaitytojų ir mano nuomonė yra, tai tik vietos užėmimas ir taip jau mažame lietuviškame laikraštyje, kuris be to pakankamai pilnas mažai reikšmingų "naujųjų" ir pranešimų, o tas "Ponas toks" niekam nei šamojaus, nei juoko, nei minties neduoda.

Jeį galėčiau patarti, sakyčiau, vietoj to "Ponas toks" vaikam kas nors būtų galima atspausdinti, kad jie iš mažens pradėtų domėtis lietuvišku laikraščiu. Jei mano pasiūlymas netinka, galima ir kitiems naudingesniems tikslams sunaudoti tą skiltelę, bet tik ne tam "Ponas toks".

Su pagarba... Bridgewater Mass.

-0-

Autoriaus vardo ir pavardės nededame, nes iš laiško neišsiskiria, ar jis to norėtų. Vienas kitas skaitytojas tą patį apie "Poną Tokį" pareiškė ir žodžiu. Tačiau daug daugiau žodžių ir raštu gauta paskatinių "Pono Tokio" nepraleisti nė viename Darbininko numeryje. Štai keli tokie atsiliepimai:

"Ponas Toks man labai patinka. Gyvenime dažnai sutinku žmonių, kurie panašiai elgiasi. Kartą ponas Toks siūlė kitam skėtį giedros metu. O aš gavau siūlymą demokratinėje Amerikoje prisidėti prie "demokratinės darbo tautos". Ar tai ne "ponai tokie"?... (Waterbury, Conn.).

"Pas mus vienam veikėjui, kuris susirinkimuose nukalba nei šį nei tą, buvo pastebėta: tu kaip tas ponas Toks galvoji... Užsigavo. Bet jūs nežūrėkite. Gerai, kad mokate pasijuokti iš žmonių nelogiškumo, kai jie tariasi esą labai išmintingi". (Cleveland, Ohio.)

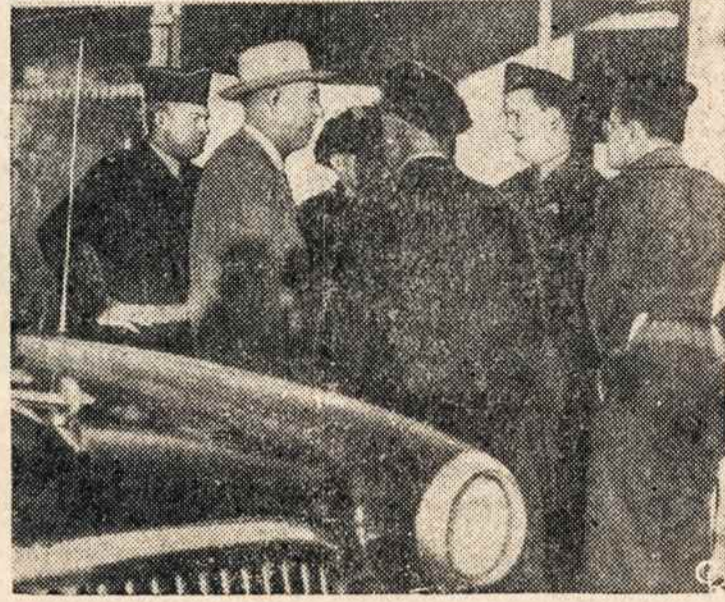
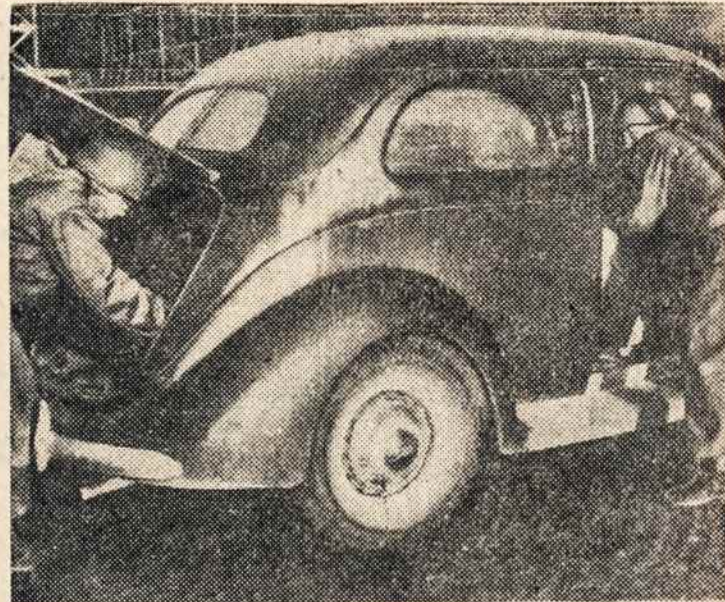
"Juokiamis, kai "Ponas Toks" nuėjo pirkti peleninės, o paliko ten tik savo pelenus. Ir mes taip darome. Kai viename pasitarime vieni buvo giriami, vainikuojami, o kiti pelenais apibarstyti, aš neiškenčiau nepasakęs — nepalikime savo pelenų, kur nereikia, kaip ponas Toks... (New York, N. Y.).

Taigi, vieni skaitytojai vienaip žiūri, kiti — kitaip. Nereikia tik "Pono Tokio" sau taikyti, kaip padarė vienas Brooklyno lietuvis. Ta skiltelė niekam asmeniškai netaikoma. Pagaliau, "ponai tokie" ir "ponios tokios" amerikiečių laikraščiuose, net grynai religiniuose, yra piešiami. Darbininkas tik aprašo. Tik toks skirtumas.

-0-

Dėl nereikšmingų "naujųjų" galima būtų tik pasakyti, kaip kas į jas žiūri. Yra skaitytojų, kuriems reikšmingos žinios tik iš jų kampo ar jų veiklos, kitiems reikšmingos tik politinės žinios, dar kitiems — tik sportas; kai kas ieško tik rimtų straipsnių, kitiems patinka ir "nerimti" Gaila, kad laiško autorius nenurodė konkrečiai, kokie Darbininko pranešimai yra nereikšmingi? Nebūtų mums patogu išvardinti eilę lietuviškų laikraščių, kurie "nereikšmingas naujienas" iš Darbininko pažodžiui nusirašo.

Visokių yra skaitytojų, visokiems laikraštis ir skiriamas. Yra taip pat laikraščių suaugusiems, yra ir vaikams.

NEW CASTLE, Indiana, pradėjo darba dirbtuvės, kuriose streiko metu sužeisti 9 darbininkai. Aukštai apžiūrinamas automobilis, ar vėl neatsivežė tas nors ginklu.

LIETUVOS SAVANORIO SIDABRINĖ SUKAKTIS

Lietuvoj tada buvo auksinis ruduo. Pabaigą rugsėjo. Po vasaros darbų nutilusiuose laukuose, anot Maironio, — voratinkliai draikėsi be vėjo... Tuo metu (1930) įvyko vestuvės savanorio - kūrėjo Prano Martinkaus ir studentės ateitininkės Birutės Svilaitės, kilusios iš Telšių.

Prano tėvas turėjo ūkį Gintalų kaime, arti Telšių. Pranas mokėsi Telšių Vidurinėje Mokykloje. Bet štai atėjo 1919 m. ir Pranas išskubėjo atlikti pareigą tėvynei — jis užpildė pirmųjų savanorių eiles. Grįžęs iš kariuomenės, kurį laiką talkininkavo kuriantis Telšių miestą savivaldybei. 1922 m. pabaigoje Martinkus išvyko į JAV nes jis buvo gimęs Amerikoje. Jo norėta pasidaryti po tą šalį, kurioj išvydo pasaulio šviesą. Čia padirbėjęs aštuoneta metų, grįžo Lietuvon lankyti savo sergančio tėvo. Ta pačia

BOSTON, MASS.

proga išsirinko ir savo gyvenimo draugę. Po vestuvių jaunėji Martinkai netrukus išplaukė atgal Amerikon.

Siemet rugsėjo 22 d. Martinkai atšventė sidabrinę vedybinę sukaktį. Geriausias paminėti, kad šia proga svečių tarpe buvo vestuvių pamergė Jatulytė - Lapšienė ir pabrūlis buv. aviacijos majoras A. Svilas, kuriuos Amerikon atbloškė mūsų tėvynės nelaimė.

Birutė ir Pranas Martinkai yra, galima sakyti, šio krašto lietuviai "stebūkladariai" išauginę gražią lietuvišką šeimą, kur vaikai kalba gražiai lietuviškai net su žemaitišku akcentu. Vyriausias sūnus Rolandas

yra veiklus Bostono vyčių narys ir Bostono Kolegijos studentas. Dukrelė Milda yra Bostono stud. ateitininkų kuopos narė ir studijuoja chemiją katalikiškoj Emanuel Kolegijoj. Ji yra gabi studentė ir čia turi pilną stipendiją. Pats jauniausias Pauliukas dar tębėra pradžios mokyklą, yra didelis gamtos mėgėjas, pats augina gėles ir skoningai sudeda gėlių puokštes.

Martinkai, tiesa, nesukrovė didelio turto ir neatliko kažkokių "didelių" žygių, bet argi nedidžiausias turtas netik šeimai, bet ir tautai ir Valstybei yra dorai išauklėtas žmogus? Tam reikalui jie ir skyrė savo didžiausią dėmesį.

Kai vaikai buvo maži, motina buvo namie, atsisakydama darbo fabrike; anot B. Martinkienės, tik tuo būdu ir galima vaikai išauginti nuo svetimos ir pragaištingos miesto gatvės įtakos. Jų namuose tikrai jaučiasi lietuviška dvasia, persunkta lietuviškais tradicijomis.

Duok Dieve simpatingajai Birutės ir Prano Martinkų šeimai dar daug gražių ir laimingų metų ir sulaukti tėvynės laisvės, dėl kurios juodu taip dažnai sielojasi!

R. P.

● **Kun. Pr. Garšva** per neramumus Argentinoje peronistų buvo suimtas; grasė visus užsieniočius kunigus išvesti į jų kilmės kraštus. Nors Argentina tradicijų šalis, bet kunigai nebenešiojo sutanų. Įtemimo metu nakčiai iš bažnyčios išnešdavo net švenčiausiąjį ir privačius namus, kad nebūtų išniekinimų, kaip pasitaikė kitose bažnyčiose. Ir dabar dar saugomos bažnyčios, kad jų peronistai nepadegtų.

● **Vokietijos kancleris Adenaueris** peršales susirgo.

● **Berlyne kariuomenės teismas** nubaudė 33 metais kareivį Tommy Woods, kuris 1954 buvo pabėgęs pas sovietus ir prikabinėjo kitą kareivį bėgti. Sovietai jį grąžino.

● **Komunistų kraštuose**, kur, rodos, darbininkai daugiausia turėtų įtakos, jie mažiausiai prileidžiami prie valdžios įstaigų. Pavyzdžiui, komunistinės Kinijos kongrese (parlamente) iš 1,226 atstovų yra tik 100 darbininkų ir 57 ūkininkai; visi kiti vadinamieji "intelektualai", partiečiai, kareiviai, studentai komjaunuoliai ir k. Sovietų Rusijos aukščiausioje tryboje yra 220 kolchozininkų atstovų, 318 — neva darbininkų ir 809 tų komunistų "intelektualų".

"VYNUOGIŲ KARALIENĖ", Joanne Copeland, išrinkta 1955 m. Kalifornijoje.

LINDEN, N. J.

Sąjungiečių vakaras

New Yorko—New Jersey sąjungiečių apskrįčio suvažiavimo proga, spalio 23, sekmadienį, Lindeno Liberty svetainėje, vietinė Mot. S-gos 53 kuopa rengia dalyvėm pagerbti vakariene su menine programa.

Meninėje programoje pirmas jau seniai lietuviams girdėtas ir buvęs nuo lietuvių atsitolinęs baritonas Juozas Kopčinskas. Savo laiku jis buvo uolus vyčių veikėjas ir koncertavo New Yorke, Baltimorėj, Buffalo ir kitur. Kai Amerikoje per radijo sumanyta transliuoti iš-tisias operas, jis dainavo bariton partijas operoj I Trovatore, grafo Di Luna vaidmeny, per Schenectady WGN stotį. Taip pat buvo narys Westerleigh Players grupės ir yra dainavęs daugelyje operų. Karo metais dainavo bonų platinimo vaji koncertuose bei oratorijoje. Da-

bar jis vėl dainuos lietuviams. Jam akompanuos buvęs jo pirmas muzikos mokytojas J. Čižauskas iš Elizabetho.

Kalbėti pakviesta M. Galdikienė iš New Yorko, po trumpą žodį tars ir kiti žymūs svečiai. Muz. M. Čižauskienės vedamas sąjungiečių choras dainuos čia dar negirdėtų lietuviškų liaudies dainų, bus solo, duetas ir kvartetas. B. Venskienė iš Newarko prisistatys su monologu, jaunoji Vaičiūnaitė pasakys eilėraščių, Zupkienė, Ašmontienė ir Strazdienė suvaidins linksma komedijėlę "Dėdė sugrįžo iš Kauno".

Vakarienes pradžia lygiai 6 val. Bilietai jau pardavinėjami, patartina įsigyti iš anksto. Nors salė didelė tai didelė, bet norinčiųjų dalyvauti yra begalės, ypač kad kaina tokia žema—su-augusiems \$2 asmeniui, vaikams \$1. Sąjungietė.

LAWRENCE, MASS.

Kun. K. Matulaitis, marijonas, pravedė metines rekolekcijas šv. Pranciškaus šventės proga. Per pamokslus jis supažindino su arkivysk. Jurgio Matulaičio beatifikacijos byla. Rekolekcijos truko nuo rugsėjo 25 iki spalio 3.

Prel. L. Tulaba, atvykęs iš Romos, ir kun. Cepukaitis lankėsi mūsų parapijoje.

Prel. Pr. Juras spalio 8 buvo išvykęs į ateitininkų suvažiavimą Hartforde. Prel. Pr. Juras yra Ateitininkų Sendarbių Sąjungos dvasios vadas.

Parapijos metinė vakarienė bus lapkričio 13 d. parapijos salėje, bus muzikinė programa.

L. R. K. Susivienijimo vajuas metu Lawrence daugiausia naujų narių prirašė. St. Raznauskaitė.

Kun. N. Saldukas, atvykęs iš Kolumbijos, viešėjo Vosyliūnų šeimoje, kuri anksčiau irgi gyveno Kolumbijoje, ir vizitavo prel. Pr. Jurą.

Arlingtono fabriku pastatuose įsikūrė apie 12 mažesnių įmonių. Laukiama, kad mieste kiek pagyvės darbai. Lawrence ligi šiol buvo pirmasis visoje Amerikoje miestas nedarbo atžvilgiu. Jo padėtis buvo svars-toma net Washingtono vyriausybės sferose. Nedarbas čia prasidėjo didelėm audyklom išsikėlus, o kol jos buvo, tai miesto valdyboje turėjo nusveriantį žodį ir kitų fabriku dėl konkurencijos neleido steigti. Paskui darbininkus paliko savo likimui ir dėl pelno išsikėlė į pietus.

Chicago, Ill.

TELEPHONE DEARBORN 2-0819 TO PLACE HELP WANTED ADS. ASK FOR AD TAKER

HELP W. MALE

PRESS-MAN COMBINATION SIMPLEX MAJOR

Good rate and year around work for competent man.

Apply: J. S. PALUCH COMPANY 1800 West Winnemac

ANGLIJOJE iš lietuvo šoko du parašutininkai, kurie ore vienas už kito užkluvo, bet laimingai nusileido; sveikindami gyvi like.

JUOZAS GRABAU

REAL ESTATE BROKER

Tarpininkavimas perkant ir parduodant nekilnojama turta, patalpų bei butų nuomavimas; parūpinimas paskolų (mortgaidžių) ir t.t.

Sąžiningas ir greitas patarnavimas.

227 BEDFORD AVE. BROOKLYN 11, N. Y. Tel. STagg 2-7524

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKU, IVAIRIŲ PRŪGU (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAZELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Skambinti tel. HYacint 7-4677

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto

RCA Instituto, New Yorke.

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Kabareta

VL. BELICKAS savininkas

Baras, SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

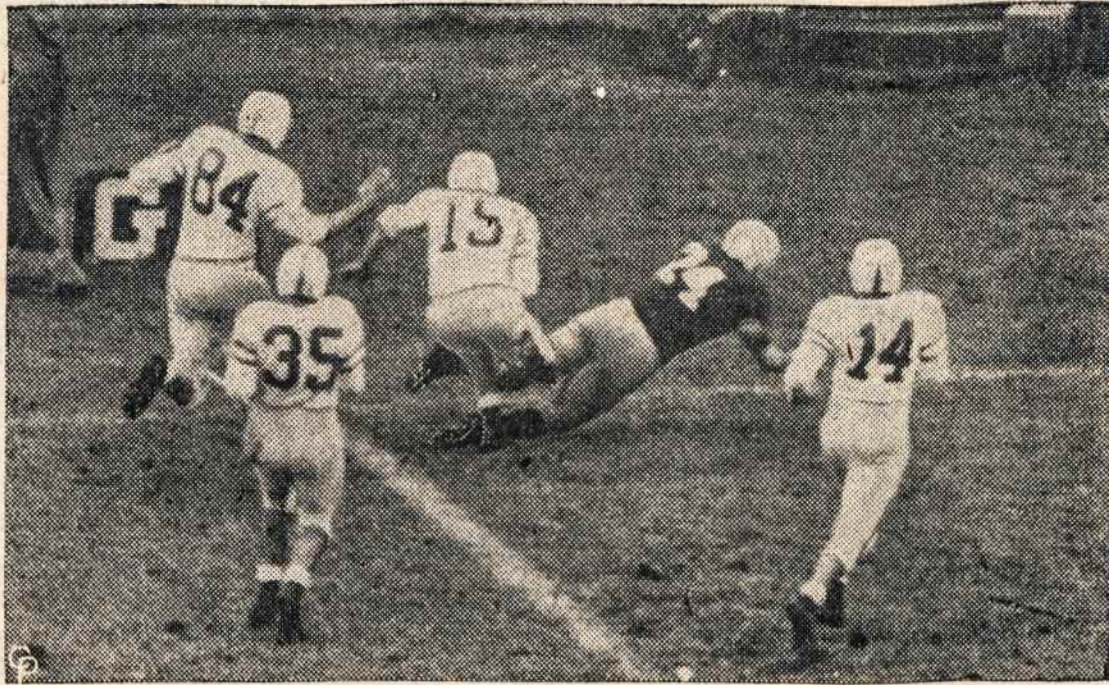
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y. Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties, Ridgewood)

SACHMATAI

VEJA K. MERKIS

Tautvaisha ir Sandrin laimejo Chicagos "Perkuno" surenga...

Povilo Vaitonio partijas is 1955 m. Kanados p-biu, Ottawa-woje...

Rungtynes tarp Yale ir Columbia New Havene.

SPORTAS

Dar vienas pralaimėjimas Praėjusį sekmadienį Lietuvių Sporto Klubu pirmoji...

Nuo pat pirmojo kelinio pradžios prasideda kieta ir atkakli kova...

Amerikietė Gresser ir jugoslavė Lazarevič po 5 ratų pirmavo moterų kandidačių...

N. Rossolimo, Prancūzijos didmeisteris, kuris š. m. Amerikos "Open" p-bėse...

Manhattanville College of the Sacred Heart, Purchase N. Y.:

New York'e spalio 22 d. įvyks draugiškos šachmatų rungtynės tarp lietuvių ir latvių komandų...

Manhattanville College of the Sacred Heart, Purchase N. Y.:

Dear Catholic Neighbor: Somewhere in and around, a non-Catholic friend is curious about you and your Church...

In Our Divine Lord, THE PAULIST FATHERS

What Do Catholics Think? What Do Catholics Do? How Do Catholics Feel? How Do Catholics Live? How Do Catholics Love? How Do Catholics Die?

Catholic Information Center 2 Columbus Ave. N. Y. C. CO 5-3209 (Site of proposed FATHER GILLIS CATHOLIC CENTER)

Correspondence Course—You can study the Catholic Faith by mail. Merely return the attached coupon and we will send our FREE Home Study Course.

ST. MICHAEL'S COLLEGE, Winoski Park, VI, Burlington 4-7451;

DIRECTORY OF DISTINCTIVE SCHOOLS AND COLLEGES

CATHOLIC - DAY - BOARDING - MILITARY BOYS - GIRLS COED - ELEMENTARY & PREPARATORY

ST. MARY'S HOSPITAL, SCHOOL OF NURSING, 1298 St. Mark's Ave., Brooklyn, N. Y.

NEWTON COLLEGE OF THE SACRED HEART, NEWTON 59, Mass. Four Year Liberal Arts School

rungtynių pabaiga, German-Hungarians iš užnugario pakečia pasekmę 2:1 savo naudai...

I aikštė LSK išleido šios sudėties pirmąjį vienuolikę: Remėza; Vaitkevičius, Mileris;

LSK rezervinė savo oponentui pralaimėjo 0:4, o jaunia draugiškas rungtynes su ukrainiečių jauniais baigė lygiomis 2:2.

Ateinantį sekmadienį, LSK žaidžia pirmenybių rungtynes su Minerva SC, Franklin square, Floral park aikštėje, L. I.

Noris dar kartą priminti visiems LSK bičiuliams ir lietuviškajai visuomenei, kad lapkričio 5 d., (šeštadienį) 8 val.

ST. MICHAEL'S COLLEGE, Winoski Park, VI, Burlington 4-7451; Society of St. Edmund; 800 Students; Very Rev. Francis E. Moriarty, S.S.

ST. MARY'S HOSPITAL, SCHOOL OF NURSING, 1298 St. Mark's Ave., Brooklyn, N. Y.

NEWTON COLLEGE OF THE SACRED HEART, NEWTON 59, Mass. Four Year Liberal Arts School

ST. MARY'S HOSPITAL, SCHOOL OF NURSING, 1298 St. Mark's Ave., Brooklyn, N. Y.

MANHATTANVILLE COLLEGE OF THE SACRED HEART, Purchase N. Y.:

WHITELANDS COLLEGE, Whiteland, Pa. 16885;

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

MANHATTANVILLE COLLEGE OF THE SACRED HEART, Purchase N. Y.:

SMITH'S ADARE MANOR Box 52 Purling N. Y. Tel.: Cairo 9-2467.

Hot-Natural swimming pool. Lawn sports. Good American home style meals. Innerspring mattresses.

Don't shop Around Town, Call ROUND TOWN ROOFERS Water-Proofing—Exterior Painting REPAIRS OUR SPECIALTY

MANHATTANVILLE COLLEGE OF THE SACRED HEART, Purchase N. Y.:

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

MANHATTANVILLE COLLEGE OF THE SACRED HEART, Purchase N. Y.:

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

MANHATTANVILLE COLLEGE OF THE SACRED HEART, Purchase N. Y.:

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

Religious of the Sacred Heart; Mother Eleanor M. O'Byrne, President; Mother Cora Brady, Dean; 523 Students;

DISPLAY MERGAITES...

Pasirink profesiją, kuria galėsi didžiuotis ir tuo pačiu laiku tarnausi Dievui ir žmonijai.

WIN YOUTH FOR CHRIST... IN THE CLASSROOM IN THE SHOP ON THE PLAYGROUND AS A BROTHER OF CHARITY

Love Finds a Way to serve Christ and save souls in Hospitals, Schools, Day Nurseries and the care of orphans and underprivileged children.

NEW YORK FOUNDING HOSPITAL 175 East 68th St., New York 21, N.Y., TRafalgar 9-2200;

WE BUILD NEW HOMES CARPENTER—BUILDER Contracting, Alterations, Repairs DANZA SA. 7-4263

MADONNA SHOP Religious Articles 517 St. John's Place, Riverhead, L. I.

COLLEGE UPHOLSTERY SHOP MANUFACTURERS OF FINE FURNITURE AT WHOLESALE PRICES.

St. Joseph's Guest Home 311 Greene St., New Haven, Conn. Phone UN 5-9951

CHURCH WANTED Would like to purchase a small church building in the Bronx or Washington Heights.

DISPLAY LONDON — NEW YORK — MUENCHEN

Transglobus Vaistų siuntinėlius pristatome į visus Europos kraštus, išskyrus Rumuniją.

LATIN ORCHESTRAS Conducted by Arsenyio Rodriques. Available for weddings — Ball Rooms — and all social functions.

VENETIAN BLINDS Blinds Washed Free with Re-tapping and Re-cording. Phone now: BE 2-0421. Ask For Tony.

DISPLAY QUIET MAY

Oil Heating System Save 25% on Fuel Costs 36 Months to Pay Nothing Down

Play Piano Classics Without Lessons You Can—It's Fun with "MUSIC LIKE MAGIC"

ORTHOPEDIC SHOES for the CLERGY ADRIAN'S SHOES For the Family 84 Main St. Paterson, N. J.

REMEMBRANCE CARD COMPANY Distributors of Distinctive CATHOLIC GREETING CARDS for all occasions.

PRIVATE TEACHING LESSONS INDIVIDUAL INSTRUCTIONS. English (Remedial reading, Grammar and Composition), Math (Arithmetic - Algebra), Elementary through Junior High.

WE CATER FOR ANY OCCASION Its Cousin's Ben's for Fine Food Italian-American Favorites Our Specialty

COUNSEL BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

COUSIN BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

COUSIN BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

COUSIN BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

COUSIN BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

COUSIN BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

COUSIN BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

COUSIN BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

COUSIN BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

COUSIN BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

COUSIN BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

COUSIN BEN'S Washington & Park Aves. NUTLEY, N. J. Nutley 2-9878.

REAL ESTATE HOUSES FOR SALE PENNSYLVANIA. FIVE Room dwelling.

HOUSES FOR SALE PENNSYLVANIA. FIVE Room dwelling. All conveniences. 2 acres of ground.

SULLIVAN COUNTY—Health Resort; \$55,000. Value for \$35,000. Hotel fully equipped, accommodates 20 persons.

HICKSVILLE. Must sell—Deluxe all brick—split level corner house nr. Northern State Pkwy.

NEW ROCHELLE. Interested in spacious Westchester living ideal for your young children?

LARCHMONT. New split level, 7 rooms, 2 baths, pine TV rm. bathing privileges; mtge \$16,800—25 yrs.

SCARSDALE. Reduced for clearance 6—room ranch, \$22,500. Near catholic schools and churches.

YONKERS NO TOPS IN VALUE SPLIT LEVELS \$16,900 UP. 2 and 3 bdrms homes, large plots, excel. neighborhood, near catholic schools & churches.

HEMPSTEAD. Our Lady of Loretto and St. Landis parishes. Vacant. \$10,000, 150'x60' corner plot.

LYNBROOK VICINITY. — 2 rooms, bath, 1st floor; 4 bedrooms, bath, 2nd floor; modern kitchen; 3 blocks to schools, train and bus.

RELIGIOUS VOCATIONS DOMINICAN SISTERS OF THE PERPETUAL ROSARY. Cloistered. Contemplative Community.

HELP WANTED FEMALE HAUSEKEEPER — Queens (Rockaway Park). Full charge, care for 2 children 9-3 for working mother.

EMPLOYMENT AGENCIES ARE YOU A COOK—MAID—NURSE HOUSEWORKER—WAITRESS? NEED A GOOD JOB?

BEER — GROCERY — BUTCHER Located near subway. Est. 50 yrs. Moderate Rent. Good Lease. Six Days. \$2000 weekly income.

HARDWARE & VARIETY STORE. Red Bank, N. J. Will also sell bldg. with 4 apts above str if intrsd.

HARDWARE & VARIETY STORE. Red Bank, N. J. Will also sell bldg. with 4 apts above str if intrsd.

HARDWARE & VARIETY STORE. Red Bank, N. J. Will also sell bldg. with 4 apts above str if intrsd.

HARDWARE & VARIETY STORE. Red Bank, N. J. Will also sell bldg. with 4 apts above str if intrsd.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGOS
AMERIKA, LDS ORGANIZACIJOS IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Kazimierui Krušinskui, nuoširdžiam lietuviui ir L. Krikščionių Demokratų Partijos garbės nariui, jo septyniolikos metų amžiaus sukakties proga New Yorko lietuviai krikščionys demokratams jubiliumui pagerbti rengia minėjimą — pobūvį, kuris įvyks spalio 16 d., sekmadienį, 5 v. p. p. Free Baltic House patalpose, 131 East 70 St. New Yorke.

Vidurio Europos Krikšč. Demokratų

diskusijų klubas rengia diskusijas: protestantų krikščionių demokratų judėjimas. Kalbėtojai: prof. W. de Gaay Fortman, Olandijos protestantų krikšč. demokratų partijos vadovas, Olandijos delegatas prie JT; Knut Isachsen, Norvegijos delegacijos narys prie JT ir parlamento narys. Diskusijos vyks spalio 19, trečiadienį, 6 v. p. p. Vid Europos Krikšč. Demokratų patalpose, 471 Park Ave. New Yorke, prie 58 St.

Ed. Turauskas,

atvykęs iš Prancūzijos dalyvauti Jungtinių Pavergtųjų Tautų sesijoje, lankėsi Darbininko redakcijoje.

Sovietų namų statybos delegacija

penktadienį jau atskrido į New Yorką. Atskrido iš Bostono, kur jiems buvo surengtas priėmimas su piketais. Ten aerodrome ir prie viešbučio lietuviai, latviai ir kiti gausiai buvo susirinkę su plakatais, parašytais rusiškai ir angliškai: "Sovietų šnipai ir vergų darbo stovyklų statytojai čia nepagėsdami". "Ar gali bostoniečiai aplankyti jūsų darbo stovyklas?", "Gražinkite laisvę Baltijos valstybėm", "Šiandien jie lanko jūsų namus, rytoj jie žudys jūsų sūnus", ir kt. Bostono spauda ta proga aprašė lietuvių ir estų pareiškimus apie bolševikų darbus.

Bendruomenė ruošia N. Metų sutikimą

Darbininke ir Vienybėje jau buvo skelbta, kad New Yorko L. Bendruomenė, talkininkaujant kitoms kultūrinėms ir studentų organizacijoms, ir šiemet rengia Naujų Metų sutikimą.

Lietuvių visuomenė gerai prisimena praėjusius metus L. Bendruomenės surengtas Naujų Metų sutiktuves. Buvo smagiai pasižymėta, pasivaišinta, padainuota ir susitarta su pažįstamais, kurių kiti išstisus metus nematė. Tai buvo gražaus vieningumo demonstracija.

L. Bendruomenė yra visų lietuvių šeima, kuri pernai nesibarstė po kelias sales, nesamėdė kelių orkestrų ir nemetė sunkiai uždirbto pinigų į kelių biznierių rankas. Sutilpome vienoje salėje, ir nereikėjo gailėtis, kad kitos buvo tuščios. Svarbiausia, kad mūsų pinigai, kuriuos išleidome pasitinkdami 1955 metus, buvo atiduoti lietuviškiems reikalams. Buvo sušelpotas gražiomis sumomis lietuviškos mokyklos, aukštuosius mokslus einanti lietuviškoji studentija, paremti kiti lietuviškos išlakymo reikalai. Ir šiais metais jie tos pačios paramos iš mūsų laukia.

Tenka tik sveikinti L. Bendruomenės valdybą, kad ir šiemet, tų pačių tikslų vedina ir didesni jau patyrimą turėdama, ruošiasi 1956 metų sutiktuvei.

Supiketuotas R. Mizaros pagerbimas

Spalio 9 rengė Rojaus Mizaros pagerbimą, kurį sėkmingai supiketuotojai buvo filmuojami. Daugelis komunistų nuvažiavo savais keliais. Vienas nuskriaustas bimbinkas skundėsi policininkui, kad šis būrys dabar neturėtų pikeuoti, nes Amerika pripažįsta rusų pasiūlytą taiką, o mes apsišviečėme žmones leidžiamame laikraštyje "Laisvė". Policininkas nuskriaustajam bimbinkui atsakė, kad nepritaria komunistam. Rojaus Mizaros gerbėjų susirinko tik 19.

(M. Razgaitis.)

vėms. Kiek teko patirti, jos bus toje pačioje salėje (Manor Ballroom, Saieva Parkview, 260 Knickerbocker Ave. Brooklyn. Salės yra gražiai veidrodžiais ir moderniška vedimo sistema naujai aprūpintos ir daro smagų, jaukų įspūdį. Tenka pažinkėti tikrai gražaus pasisekimo!

L. B.

N. Metų sutikimui

aptarti New Yorko Lietuvių Bendruomenė šaukia susirinkimą Apreiškimo parapijos žemutinėje salėje spalio 17, pirmadienį, 7 val. vakaro. Kviečiami atstovai lietuvių kultūrinėms organizacijoms, studentų organizacijoms ir LB apylinkių.

Susirinkimas norima pradėti visai punktualiai, tada prašome neveluoti, branginti savo ir kitų laiką.

Jonas Kalinauskas,

prieš 15 metų gyvenęs 656 Metropolitan Ave., Brooklyn, prašomas atsiliepti savo seseriai, tuomet gyvenusiai Lietuvoje, dabar šiuo adresu: Mrs. Vitkus, 449 Graham Ave., Brooklyn, N. Y.

Baigiasi bazaras

Maspetho parapijos bazaras baigiasi šį savaitgalį. Paskutinės bazaro dienos spalio 14, 15, 16 ir 17. Pelnas — naujos bažnyčios statybai. Lietuviai kviečiami lankytis minėtais vakarais parapijos salėje 64—25 Perry Ave.

Pašto tarnautojų paroda

Brooklyno pašto viršininkas Edward J. Quigley praneša, kad spalio 13 atidaryta pašto tarnautojų pieštų paveikslų paroda, kuri vyksta pašto centruose rūmuose, 271 Washington St., Brooklyne. Paveikslus piešė mėgėjai pašto tarnautojai, dalis jų yra lankę įvairias meno mokyklas. Išstatyta akvarėlės, aliejiaus, pasteltės, anglies kūrinių. Paroda tęsis iki lapkričio 13, publika kviečiama apsilankyti.

H. S. TRUMANAS su žmona sutinka New Yorko savo dukterį Margaritą, kuri grįžo iš kelionės po Europą.

Balfo vėjus Maspeth

Kasmet maspethiečiai dalyvauja Balfo vajuje. Ir šiemet, gavę laiškus, aukos Balfui, darys rinkliavą prie bažnyčios (lapkričio 6 d.) ir eis į Balfo koncertą (lapkr. 20 d.) Vajaus komisijai vadovauja A. Visminas. Koncerto bilietus galima bus gauti pas komiteto narius ir klebonijoje. Koncerto programai garsinimus priims komisijos pirmininkas. Pavienias aukas galima įteikti taip pat pirmininkui arba klebonijoje. Vajus tęsis spalio ir lapkričio mėn. Drabužiai priimami parapijos salėje. Maspethiečiai raginami gausiau aukoti, kad pralenktume kitus metus.

RIDGEWOOD, N. Y.

Spalio 15 d. 7 val. vak. "Winter Garden Tavern, Inc.", 1887 Madison St. Brooklyn 27, N. Y., Vyt. Belecko svetainėje mažoje salėje šaukiamas A. L. Bendruomenės Ridgewoodo apylinkės visuotinis narių susirinkimas. Darbotvarkėje: Valdybos ir Revizijos komisijos pranešimas. Nario mokesčio klausimas. Rinkimai valdybos, Revizijos komisijos ir kitų organų. Susirinkime dalyvaus New Yorko apygardos atstovas, kuris padarys pranešimą apie visuomeninius kultūrinius Bendruomenės reikalus.

Ridgewoodo apylinkėje gyveną lietuviai visi kviečiami susirinkime dalyvauti.

Apylinkės Valdyba.

Pagerbė Pulaski

Lenkijos kariuomenės generolas Pulaski, atvykęs Amerikon dalyvavo revoliucijos karuose ir sužeistas prie Savanraus 1779 m. spalio mėn. 9 d. mirė. Lynn'e gyvenantieji lenkai spalio 9 d. šio generolo prisiminimui surengė pamaldas šv. Mykolo lenkų parapijos bažnyčioje, o po pamaldų parado eisenoje nužygiavo į savo klubo salę, kurioje įvyko gražus minėjimas. Eisenoje maršams groti buvo pakviestas ir dalyvavo šv. Petro lietuvių parapijos orkestras.

Lankėsi kun. Kulbis

Kanadoje išsimėčiusių lietuvių ir taip pat Kanados lietuvių skautų kapelionas jezuitas kun. Kulbis spalio 9 d. lankėsi Bostone. Aplankęs savo pažįstamus ir taip pat Bostono skautų vadus, sveičias išvyko į Westono jezuitų vedamą kolegiją, kurioje atliks metines 8 dienų rekolekcijas. Šioje kolegijoje filosofiją studijuoja du jauni ir neseniai iš tremties atvykę jezuitai — Trimakas ir Kijauskas.

Baigiamos misijos vyrams

Šv. Petro bažnyčioje šią savaitę vyksta misijos parapijos vyrams. Misijas veda marijonas kun. dr. K. Matulaitis. Misijos užbaigiamos spalio mėn. 16 d. 2:30 val. p. p. Anglų kalba misijos prasidės spalio mėn. 23 d. 2:30 val. p. p. Jas ves marijonas kun. Juozas Mačiūlionis.

Rita Stakutytė,

gubernatoriaus C. Herter sekretoriato narė, buvo susirgusi polio ir nugabenta į ligoninę, bet sekmadienį grįžo į namus pabaigti sveikti.

PATERSON, N. Y.

Pabaltijai Moterų Taryba nesnaudžia

Prieš metus čia išikūręs Pabaltijos Moterų Tarybos Lietuvių Atstovybės klubas po vasaros atostogų vėl sukruoto į darbą. Klubas gyvenimo metinei sukakčiai paminėti spalio 29 d. Lietuvių Piliiečių Klubu salėje rengia šaunią šeimyninę vakarienę. Bus skanūs lietuviški valgiai, gėrimai, muzika, šokiai ir dainos. Klubui šiais metais energingai pirmininkauja Iz. Keraitienė.

REIKALINGA rimta, mylinti vaikus, vyresnio amžiaus moteriškė priežiūra 3 metų mergaitės. Tarnyba pastovi, lengvas darbas. Skambinti telefonu: EV 2-2104 po 6 val. vakaro. Dieną — HY 7-6890 nuo 8 ryto ligi 9 vak.

ISNUOMOJAMAS Woodhaven atskiras kambarys su baldais; gali naudotis virtuve. Tel.: Virginia 6-2126.

Užsiregistruokite balsavimui

Lapkričio 1 d. Bostone bus renkamas burmistras-majoras, miesto tarybos iš 9 narių ir viešųjų mokyklų komitetas iš 5 narių. Visi naujieji piliečiai turi užsiregistruoti iki spalio 19 d., kad galėtų dalyvauti balsavime. Užsiregistruoti galima ir vakarais iki 10 val.

Ukrainiečių banduristai

iš Detroito duos koncertą spalio 25 d., Symphony salėje. Jiems koncertą ruošia International Institute, kurio patalpose ir lietuviai kultūrininkai laiko savo susirinkimus.

Adv. Jonas Grigalius

darbuojasi majoro John Hynes rinkimo vajuos centro raštinėje. Tos centro raštinės vedėju yra lietuvis Adolfas Kisielius, buvęs žymus atletas Bostono Kolegijoje.

Dauguvos Vanagu

latvių vyrų choras iš New Yorko, buvo atvykęs į Bostoną ir Latin Highschool auditorijoje, spalio 8 d., išpildė puikų latviškų dainų koncertą, diriguojant komp. Bruno Skulte. Chorui talkininkavo solistės Herta Luse, Izolde Baumane ir tenoras Leonids Berziņš. Akompanavo A. Berzkalns. Į koncertą atsilankė apie 1000 latvių.

Adv. A. Šalna

Lietuvos garbės konsulas, per Minkų radio, lietuvių ir anglų kalbomis kvietė Amerikoje gimusių jaunimą atsilankyti į čiuurlioniečių koncertą, išgirsti savo tėvų šalies liudies dainas instrumentus ir pamatyti šokius. Čiuurlionies ansamblio koncertas įvyks lapkričio 12, 7:30 val. vak. Jordan salėje. Bilietus jau galima gauti.

Vyrų choras,

vadovaujamas komp. J. Gaidelio, po atostogų pradėjo savo darbą. Dainavimo praktikas įvyksta tautininkų namuose sekmadieniais p. p. ir trečiadienio vakarais.

Pavergtųjų tautų,

lietuvių, latvių, lenkų ir ukrainiečių chorų bendra dainų praktika įvyks lapkričio 1 d. lietuvių parapijos salėje. Jų ruošiamas koncertas įvyks lapkričio 27 d. John Hancock salėje.

Slapstėsi su rusais

Kvietusieji rusų statybos atstovus į Bostoną turėjo su jais slapstytis. Juos vežiojęs autobusas vengė viešųjų gatvių bijodami pikietininkų. Vingliavo užkampinėmis gatvelėmis ir jų maršrutą keitė ir slėpė nuo spaudos atstovų.

CAMBRIDGE, MASS.

Prel. L. Tulaba, šv. Kazimiero kolegijos rektorius Romoje, spalio 16 apsilankys mūsų kolonijoje. Sveičias atlaikys mišias ir pasakys pamokslą.

Puzinų sunkvežimis spalio 16 rinks vartotą popierių. Pajamos skiriamos labdarystei.

A. ir M. Skiriai, dabar gyveną Bostone, minėjo savo vedybinio gyvenimo sidabrinę sukaktį. Tokią sukaktį taip pat atšventė Jonas ir Marijona Tamulainai.

Kneizio radijo programos parengime mišikių galėjo kur kas daugiau dalyvauti. Turėtu me susiprasti ir gausiau paremti šią lietuvišką programą.

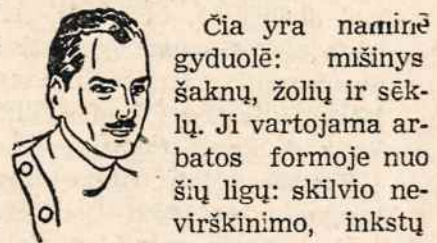
Šv. Juozapo bažnyčioje susituoė V. Kupris su P. Shay. Serga ir gydosi ligoninėje M. Sakalienė, E. Tamulienė ir Ona Dunn-Remeikiūtė. Karšt. Patr.

BOSTON, MASS.

BARASEVICIUS ir SŪNUS
FUNERAL HOME
251 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. ANdrew 8-2590

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-
menims dykai. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas že-
miausiomis kainomis. Kainos tos
pačios ir kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

Tonikas viduriam

Čia yra naminė gyduolė: mišiny šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirkškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, puslės ligų, širdies supykimo, šurpuliavimo, peršalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja \$4.00.

Alexander's Co.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS -
ŠALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves.
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija.
Tel. VIrginia 7-4499

RETA NAUJIENA BROOKLYNE

ATEITIES ŽURNALO
PAKVIESTAS

SEKMADIENĮ, SPALIO 23 D., 5 VAL. P. P.

ŠVENTO ANTANO PARAPIJOS
SALĖJE
715 Leonard St., Greenpoint, L. I., N. Y.

VAIDINS

Petro Vaičiūno 4 veiksnių drama

VARPŲ GIESMĖ

Režisūra J. BRAZAUSKO Dekoracijos K. JATUŽIO
Pastatymas akt. VIKT. VAITKAUS

Visi Brooklyno ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti ir pamatyti didingą Lietuvos praeitį.

Bilietai gaunami prie įėjimo.

Kaina 1,50 dol.

